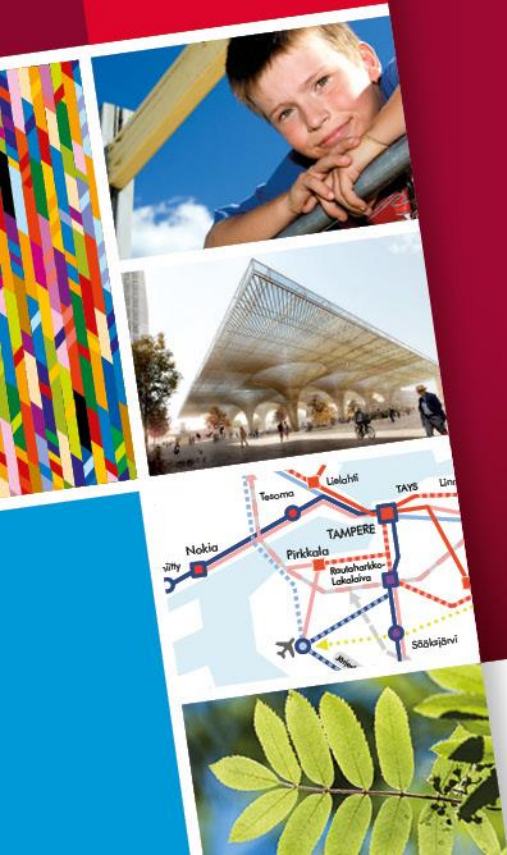

PIRKANMAAN MAAKUNTAKAAVA 2040

PIRKANMAA

Mikä on maakuntakaava?

- Maakuntakaavan laadintaa ohjaavat maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL) sekä valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT).
- Maankäyttö- ja rakennuslain 28 §:n mukaiset maakunta-kaavan sisältövaatimukset ovat oikeudellisesti sitovia.
- Maakuntakaava on ohjeena kuntien kaavoitukselle (MRL 32§), ja se on kaavoista yleispiirteisin.
- Vuoden 2016 alussa voimaan tullut maankäyttö- ja rakennuslain muutos on muuttanut maakuntakaavan valmisteluprosessia. Muutoksen myötä kaavaehdotus laaditaan kahdessa vaiheessa ja ympäristöministeriö ei enää vahvista maakuntakaavoja.

Pirkanmaan maakuntakaava 2040

- Pirkanmaan 2. kokonaismaakuntakaava
- Hyväksytty maakuntavaltuustossa 27.3.2017
- Voimaantulo maakuntahallituksen päätöksellä 29.5.2017
- Korvaa *Pirkanmaan 1. maakuntakaavan* sekä *Liikenteen ja logistiikan* ja *Turvetuotannon* vaihemaakuntakaavat
- Strateginen, pitkän tähtäimen maankäytön suunnitelma
- Käsittää koko maakunnan alueen
- Kattaa alueidenkäytön ja yhdyskuntarakenteen keskeisimmät osa-alueet
- Osoittaa maakunnallisesti ja seudullisesti merkittävät maankäytön ratkaisut

Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 tavoitteet

Vahvistaa maakunnan kilpailukykyä

Kehittää sosiaalisesti ja ympäristön kannalta vastuullista yhdyskuntarakennetta

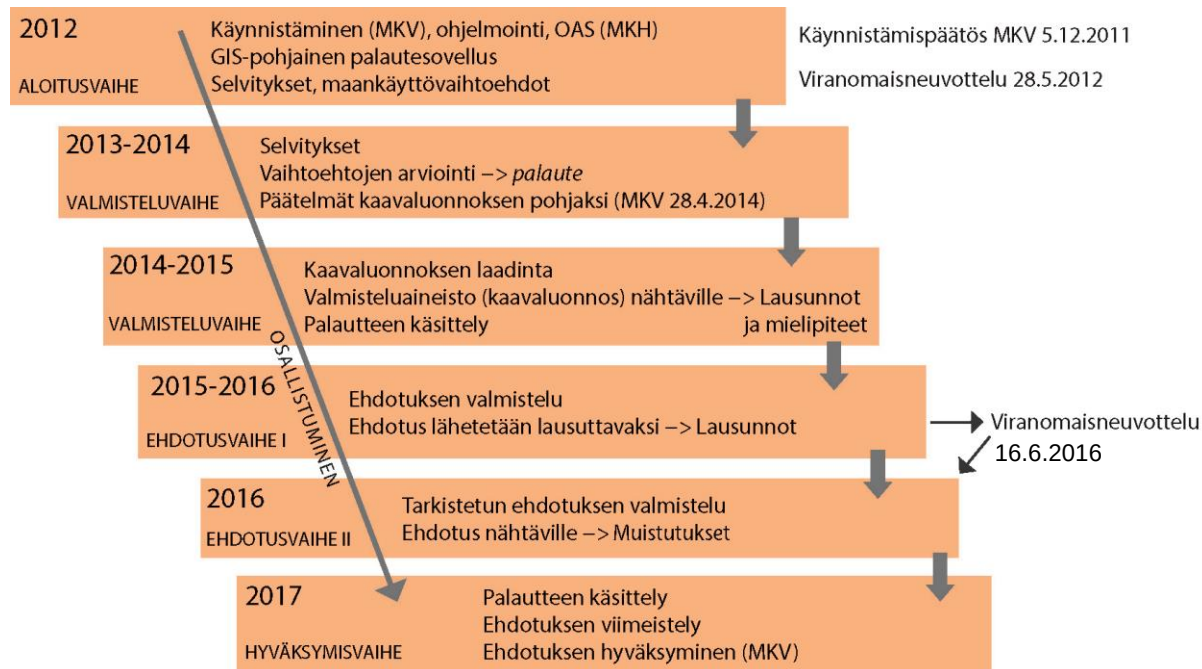

Tukea luonnonvarojen kestävää käyttöä ja yhdyskuntarakenteen energiatehokkuutta

Erityisenä tavoitteena on korostaa maakuntakaavan strategista luonnetta

Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 suunnitteluvaiheet ja aikataulu

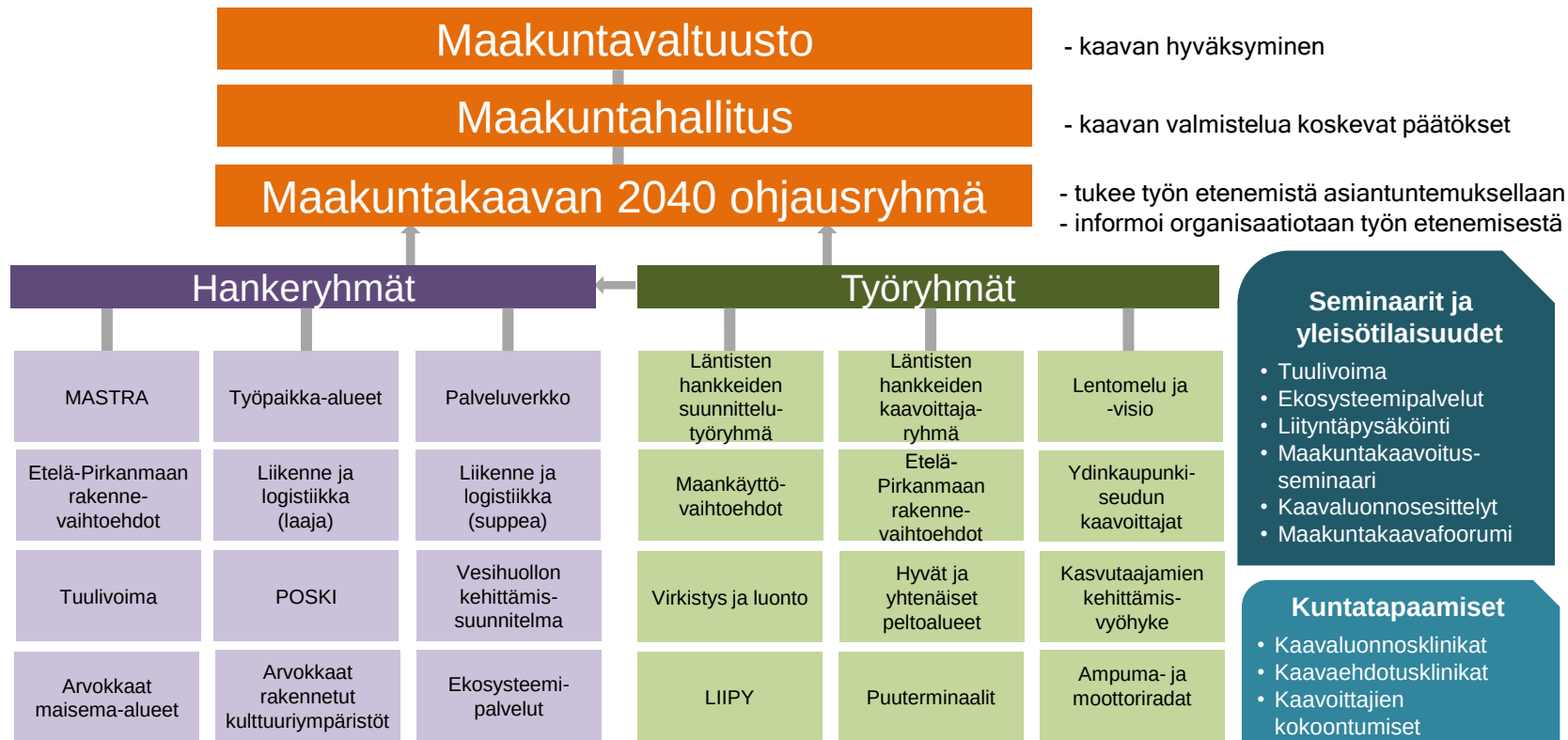

OAS = osallistumis- ja arviointisuunnitelma
MKV = maakuntavaltuusto
MKH = maakuntahallitus

Valitusmahdollisuus hallinto-oikeuteen
Jatkovalitusmahdollisuus korkeimpaan hallinto-oikeuteen

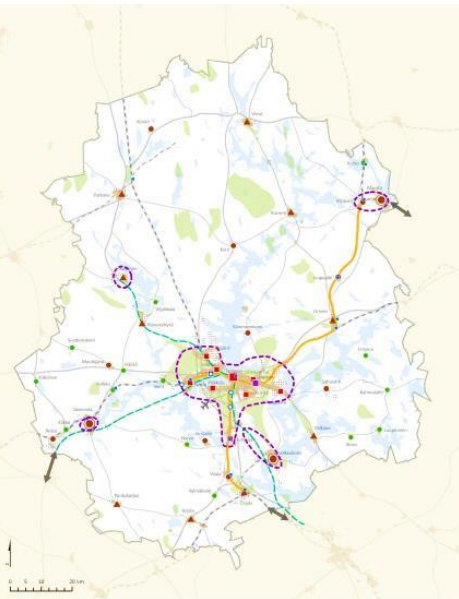

Maakuntakaavan valmistelu, ohjaus ja päätökset

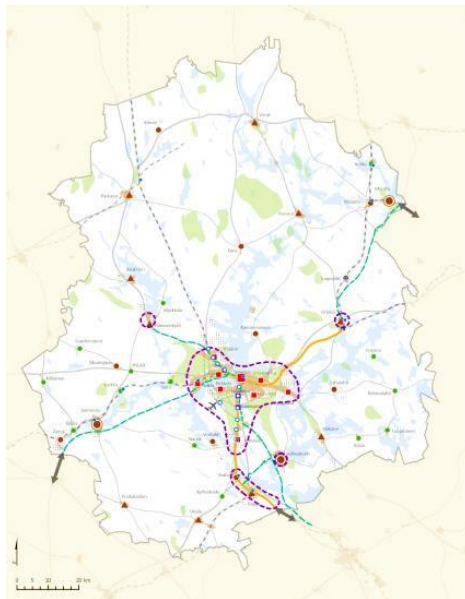

Maankäyttövaihtoehdot

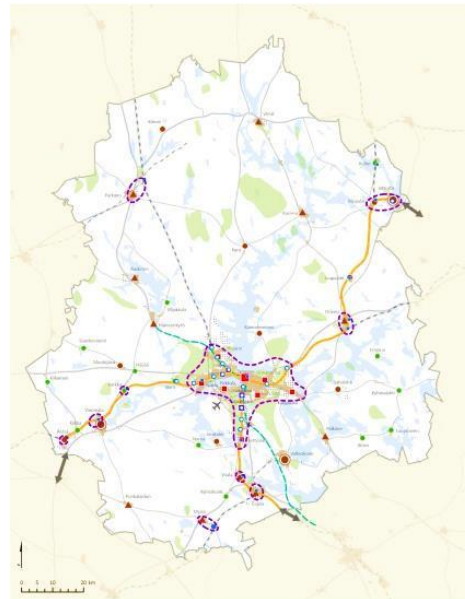
Aurinko 1

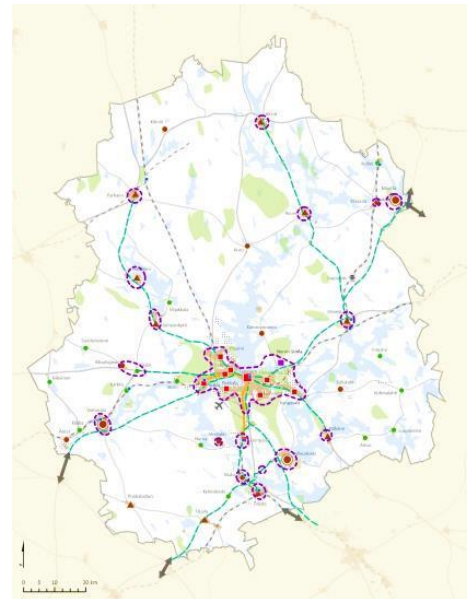
Aurinko 2

Planeetat

Tähdet

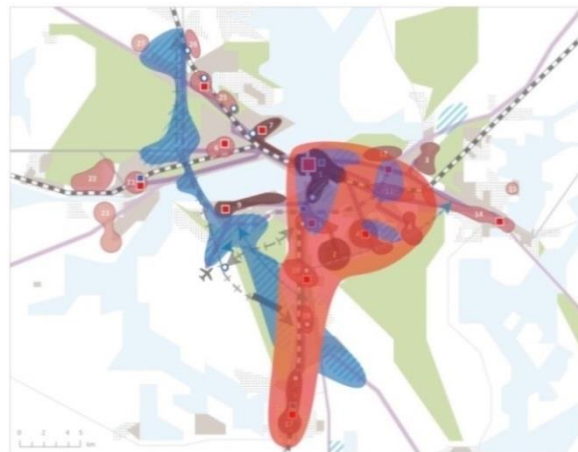

Maankäyttövaihtoehdot

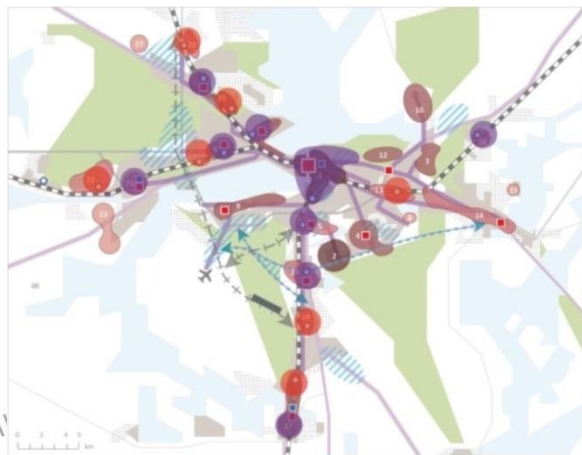
Aurinko 1

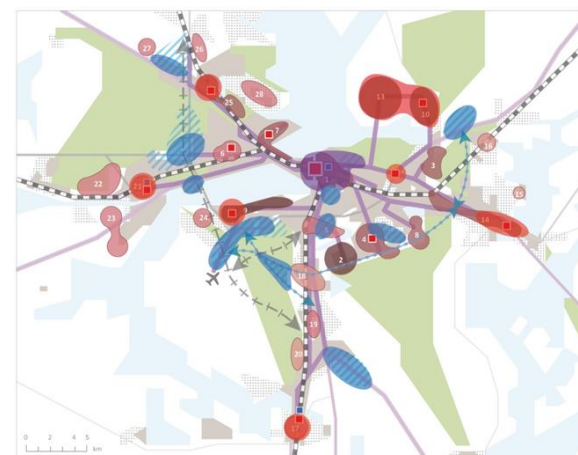
Aurinko 2

Planeetat

Tähdet

Maankäyttövaihtoehdot, ydinkaupunkiseudun liikennejärjestelmä

Aurinko 1

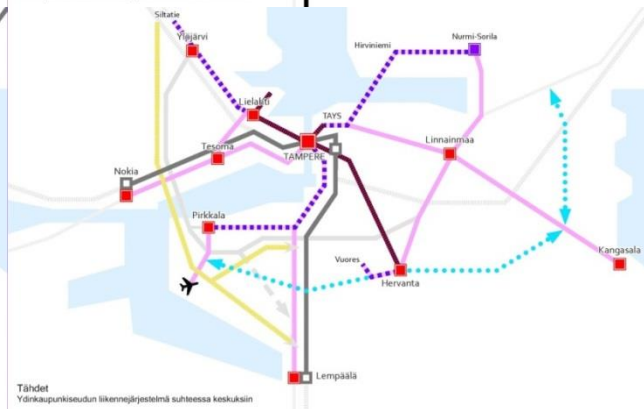
Planeetat

Aurinko 2

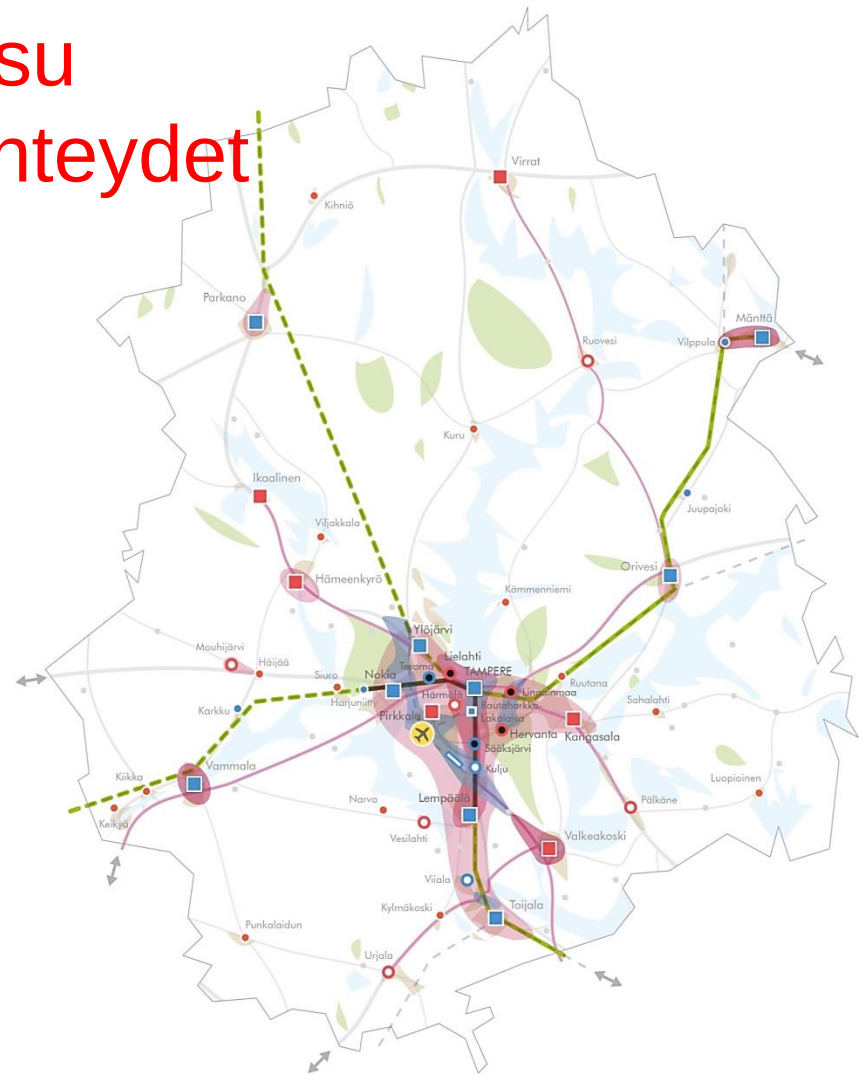

Tähdet

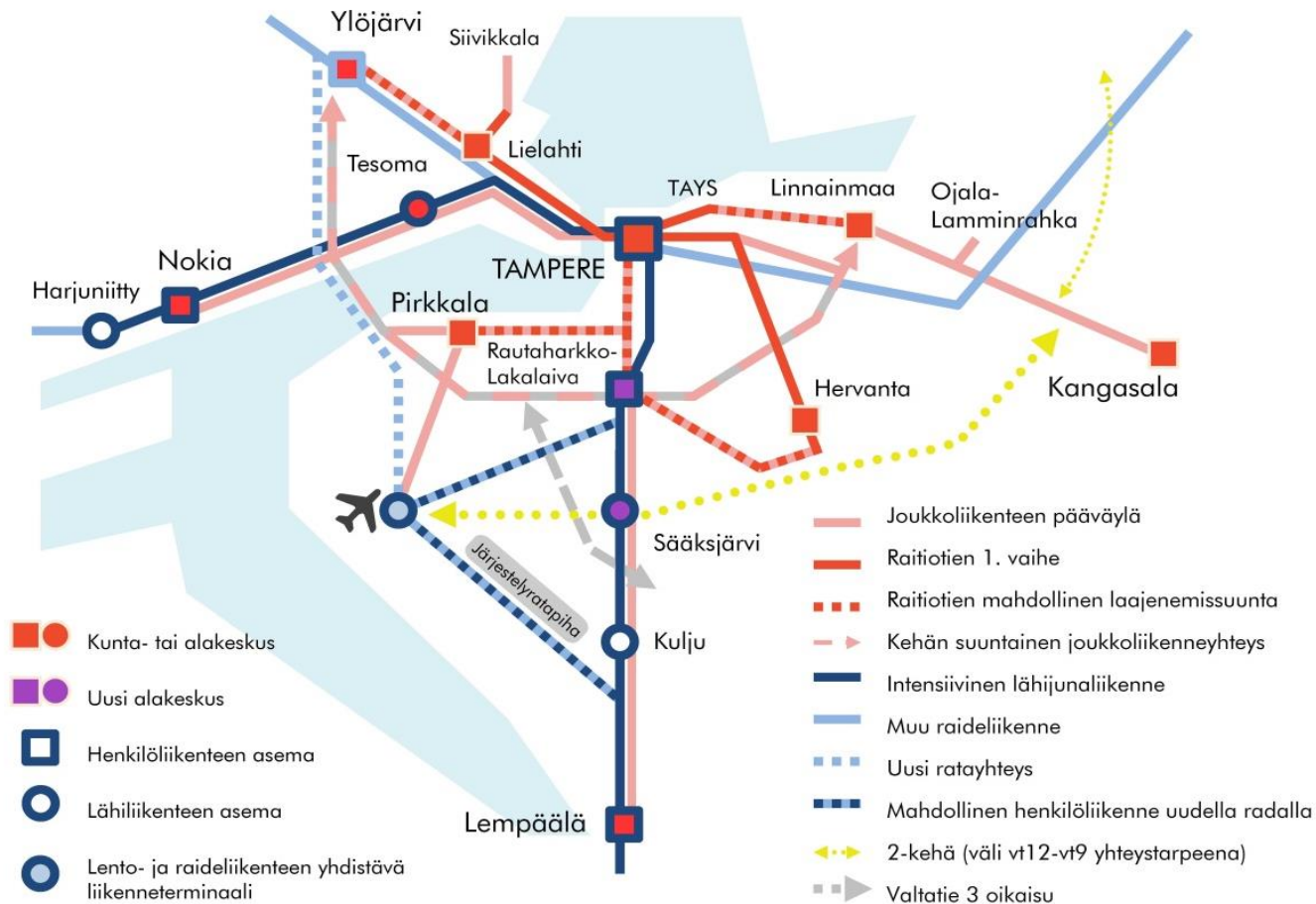

Maankäytön perusratkaisu ja joukkoliikenteen pääyhteydet

Valtakunnanosakeskus / seutukeskus	Asemanseutukeskus
Kaupunkikeskus	Uusi henkilöliikenteen asema
Alakeskus	Järjestelyratapiha
Paikalliskeskus	Lähijunaliikenne
Pieni paikalliskeskus	
Kehitettävä henkilöraide <liikenne< td=""><td> Ylimaakunnallinen asiointisuunta</td></liikenne<>	Ylimaakunnallinen asiointisuunta
Teiden joukkoliikenteen laatuikäytävä	Taaajama-alue
Aluekehittämisen painopistealue	Viherverkko
Työpaikka-alueiden painopistevyöhyke	Vesistö

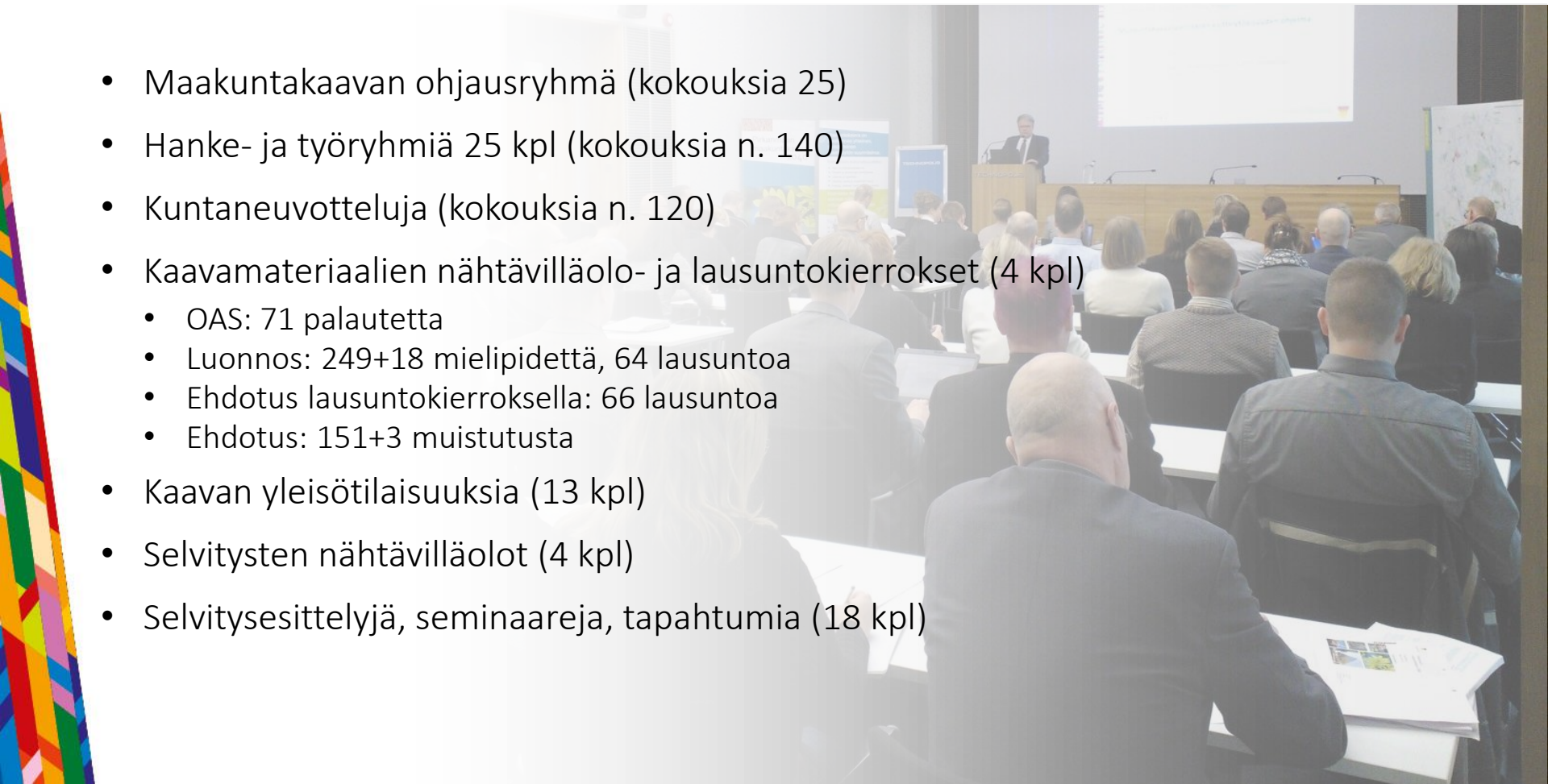

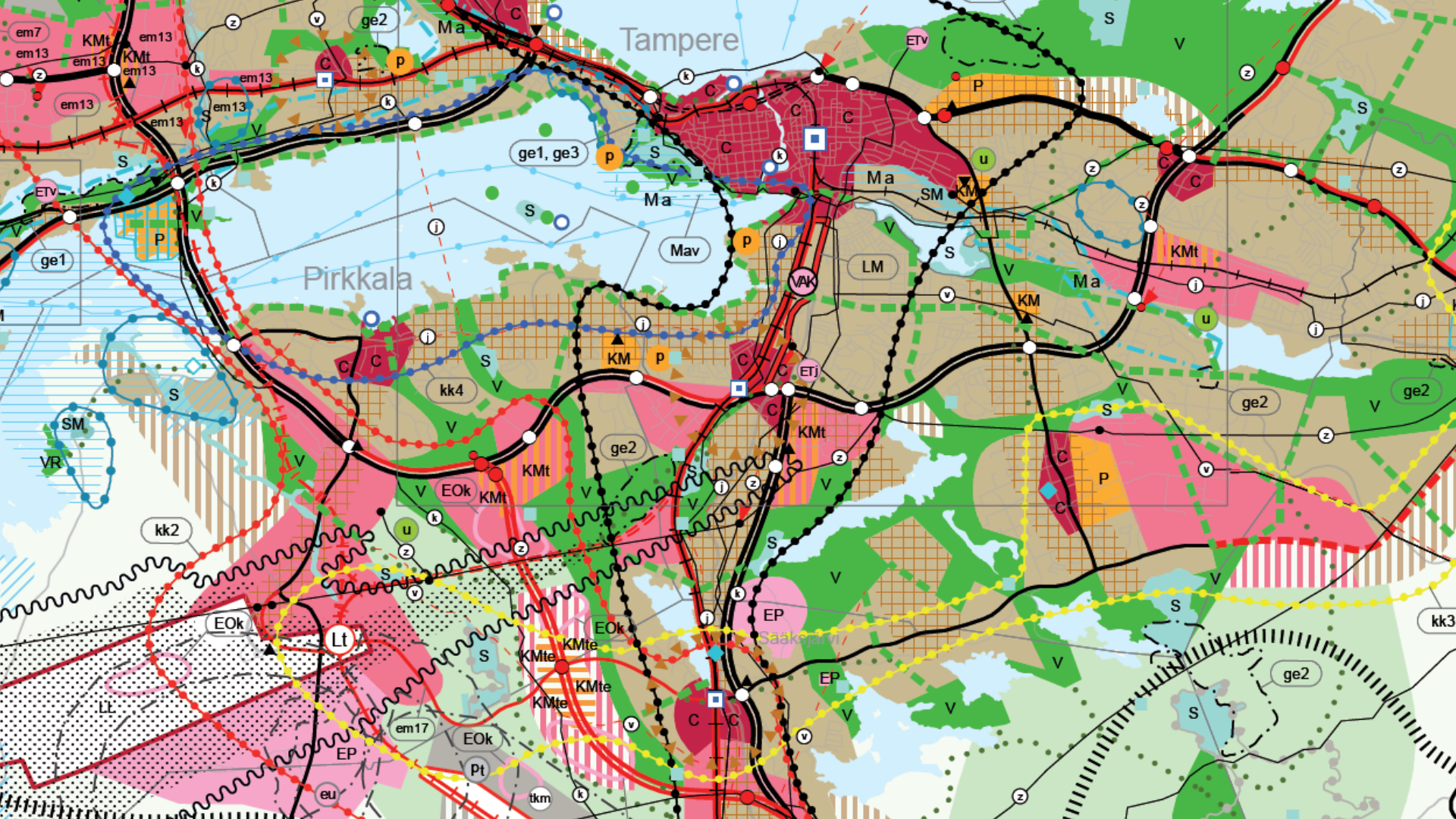
Ydinkaupunkiseudun liikennejärjestelmä

Osallistumis- ja vuorovaikutusprosessi

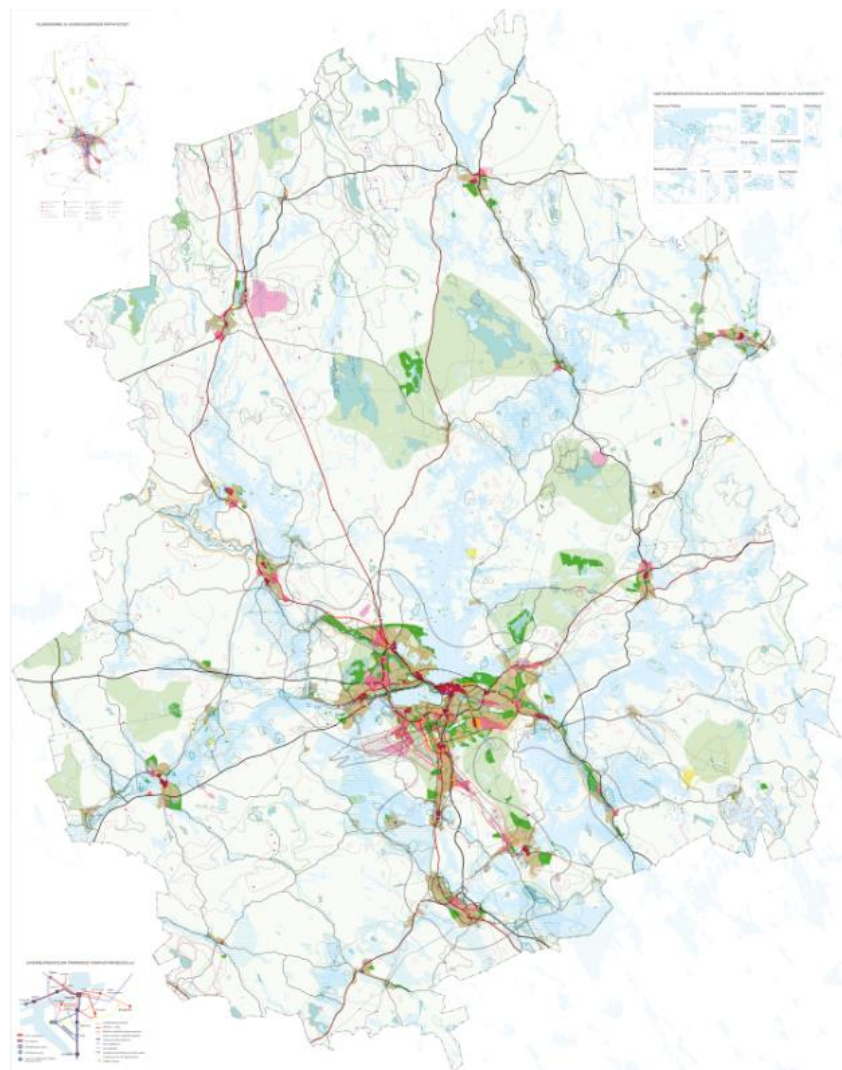
- Maakuntakaavan ohjausryhmä (kokouksia 25)
- Hanke- ja työryhmiä 25 kpl (kokouksia n. 140)
- Kuntaneuvotteluja (kokouksia n. 120)
- Kaavamateriaalien nähtävilläolo- ja lausuntokierrokset (4 kpl)
 - OAS: 71 palautetta
 - Luonnos: 249+18 mielipidettä, 64 lausuntoa
 - Ehdotus lausuntokierroksella: 66 lausuntoa
 - Ehdotus: 151+3 muistutusta
- Kaavan yleisötilaisuuksia (13 kpl)
- Selvitysten nähtävilläolot (4 kpl)
- Selvitysesittelyjä, seminaareja, tapahtumia (18 kpl)

Keskeinen sisältö

- Yleismääräykset
- Kehittämisyöhykkeet ja -alueet
- Alue- ja yhdyskuntarakenne
- Liikenne ja logistiikka
- Maisemat ja muut kulttuuriympäristöt
- Luonnonsuojelu, luonnon monimuotoisuus ja ekologiset yhteydet
- Virkistys, retkeily, ulkoilu ja matkailu
- Energia ja luonnonvarat
- Maaseutuelinkeinot
- Tekninen huolto
- Ympäristöhäiriöt

Maakuntakaava 2040

- Varaudumme siihen, että Pirkanmaan väestö kasvaa 120 000 asukkaalla vuoteen 2040 mennessä.
- Yhdyskuntarakenteen kasvun painopistealueina Tampereen ydinkaupunkiseutu ja Helsinki–Hämeenlinna–Tampere-vyöhyke sekä maakunnan vahvat seutukeskukset.
- Joukkoliikenteeseen nojautuvalla ja tiivistyvällä yhdyskuntarakenteella sekä näitä kuvaavilla uudenaikaisilla kaavamerkinnöillä edistetään kestävän ja taloudellisen yhdyskuntarakenteen muodostumista.
- Maakuntakaavan pinta-alaltaan suurimmat uudet maankäytön aluevaraukset sijoittuvat Pirkkalan, Tampereen ja Lempäälän rajalle.
 - Tampereen uudet läntiset väylät (2-kehä, valtatie 3, läntinen rata), uusi järjestelyratapiha sekä niihin liittyvä maankäyttö täydentävät yhteen kuntien taajamien väliin jäävän, nyt vielä pääosin rakentamattoman alueen.

Maakuntakaava 2040

- Läntiselle radalle ja järjestelyratapihalle on osoitettu sijainnit. Raideyhteys ja terminaalit on osoitettu Tampere-Pirkkalan lentokentälle.
- Lakalaiva-Rautaharkon alueelle on osoitettu uusi henkilöliikenteen asema.
 - Myös Ylöjärvelle on sijoitettu uusi kaukoliikenteen asema.
- Tampereelta Lempäälän suuntaan muodostuu yhdyskuntarakenteen keskusakseli, jossa eri liikennemuodot kohtaavat.
- Liikennejärjestelmä ja maankäyttö on sovitettu kiinteästi yhteen koko maakunnassa.
 - Turvataan sujuvat matka- ja kuljetusketjut maakunnan sisällä ja edistetään Pirkanmaan liikenteellistä saavutettavuutta.

Maakuntakaava 2040

- Tampereen kaupunkiseudun uudet alakeskukset on osoitettu pääradan varteen.
- Maakuntakaava sisältää myös vähittäiskaupan mitoituksen, joka on määritetty uuden lainsäädännön mukaan.
- Vähittäiskauppa ohjataan ensisijaisesti keskustoihin, missä palvelut ovat helposti saavutettavissa.

Maakuntakaava 2040

- Uudistumista ja luonnonvarojen huomioimista edustavat uudet ekologisen verkoston tarkastelut sekä ekosysteemipalvelujen analyysit, mitkä näkyvät kartalla luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemipalveluiden alueina.
- Pirkanmaalla on nyt ensimmäistä kertaa tutkittu ja esitetty mm. maakunnallisesti merkittävät tuulivoima-alueet, kiviaineshuollon varaukset sekä ampuma- ja moottoriradat.
- Maisema-alueet ja rakennetut kulttuuriympäristöt on päivitetty.
- Uutta maakuntakaavassa on myös arkeologisen perinnön ydinalueisiin liittyvä kehittämismerkintä, joka kertoo Pirkanmaan historiallisista kehitysvaiheista.
- Kaava sisältää vesihuollon perusratkaisut koko maakunnassa.

Kehittämisyöhykkeet ja -alueet: Kaupunki- ja taajamarakenteen vyöhykkeet

Kaupunkiseudun keskusakseli

Taajamien elinvoimaisuus

Kaupunkiseudun
läntinen
yritysalue

Vyöhykkeet
kannustavat kunta- ja
seuturajat ylittävään
yhteistyöhön.

Kasvutaajamat

2-kehä

Pyhäjärven
ympäristö

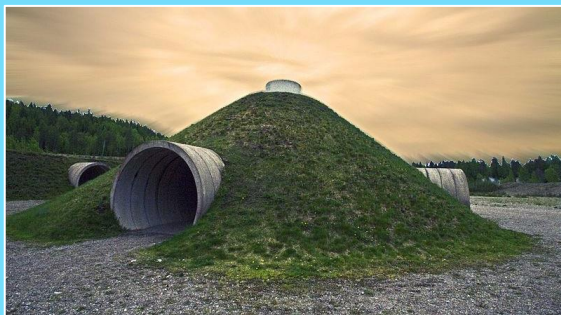
Maankäyttö
liikenteellisissä
solmukohdissa

Kehittämisyöhykkeet ja -alueet:

Maaseudun ja matkailun kehittämisalueet

Matkailu ja virkistys

- Sastamala: Ellivuori–Karkku–Golfkenttä
- Hämeenkyrö ja Ylöjärvi: Pinsiön ympäristötaide
- Hämeenkyrö ja Ikaalinen: Hämeenkanas–Ikaalisten kylpylä–Vanha kauppala
- Valkeakoski: Visavuori–Sääksmäen silta–Rapolanharju
- Virrat: Marttinen–Laivaranta–Toriseva
- Kangasala ja Pälkäne: Keisarinharju–Kaivanto–Vehoniemi
- Ylöjärvi ja Ruovesi: Kuru–Murole–Ammunteenvuori–Rättivuori
- Pälkäne: Sappee–Laippa

Luonnon monimuotoisuuden ydinalueet

Edistetään elinkeinojen ja
matkailutoimintojen
sijoittumista alueille.

Maaseutuelinkeinot

- Kangasala: Pakkala–Saarioinen
- Hämeenkyrö: Jumesniemi–Mahnala
 - Punkalaidun: Kanteenmaa

- Juupajoki: Kopsamo
- Vesilahti: Koskenkylä–Narva

Maaseutuasuminen

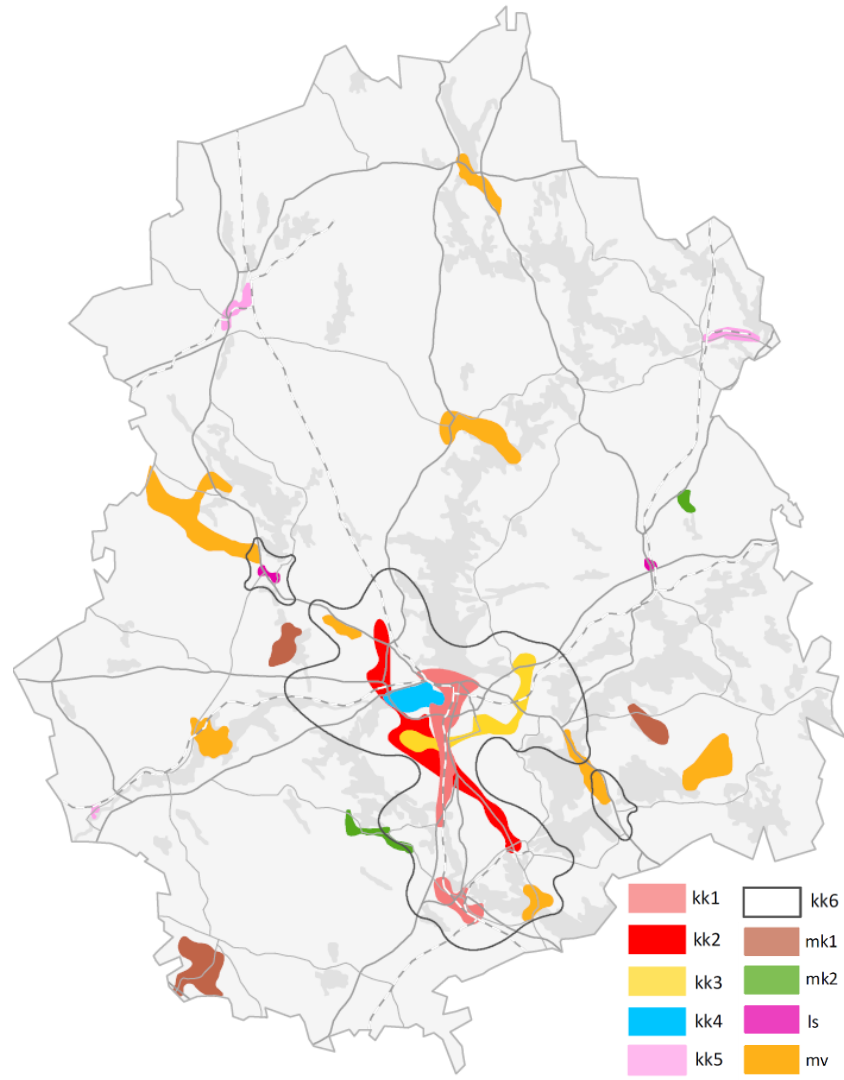
Kehittämisyöhykkeet

Kaupunki- ja taajamarakenteen vyöhykkeet

- Uusia kehittämisyöhykeitä mm.:
 - Pyhjärven ympäristö (kk4)
 - Taajamien elinvoimaisuus (kk5)
 - Kasvutaajamat (kk6)

Maaseudun ja matkailun kehittämisalueet

- Uusia maaseutuelinkeinojen kehittämisen kohdealueita (mk1):
 - Kanteenmaan biotalous
 - Jumesniemen ja Mahnalan maidon- ja marjatuotanto
- Uusia matkailun ja virkistysten kehittämisen kohdealueita (mv):
 - Keisarinharjun–Kaivannon–Vehoniemenharjun matkailu
 - Pinsiön ympäristötaide
 - Kurun–Muroleen–Ammunteenvuoren ulkoilu
 - Marttisen–Laivarannan–Torisevan matkailu

Palveluverkko

Julkiset palvelut

Saavutettavuus

Keskukset ja yhdyskunnat

Palveluverkon merkinnät varmistavat palvelujen kestävän ja monipuolisen saavutettavuuden.

Eheä palveluverkko tukee ihmisten arjen ja elinympäristöjen kestävyyttä ja sujuvuutta.

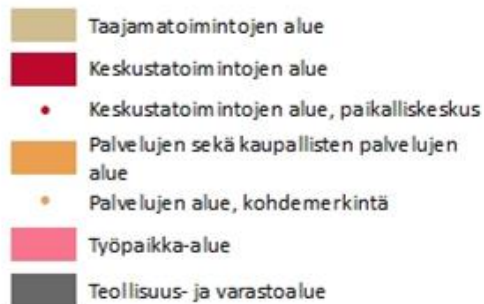
Joukkoliikenne

Kaupalliset palvelut

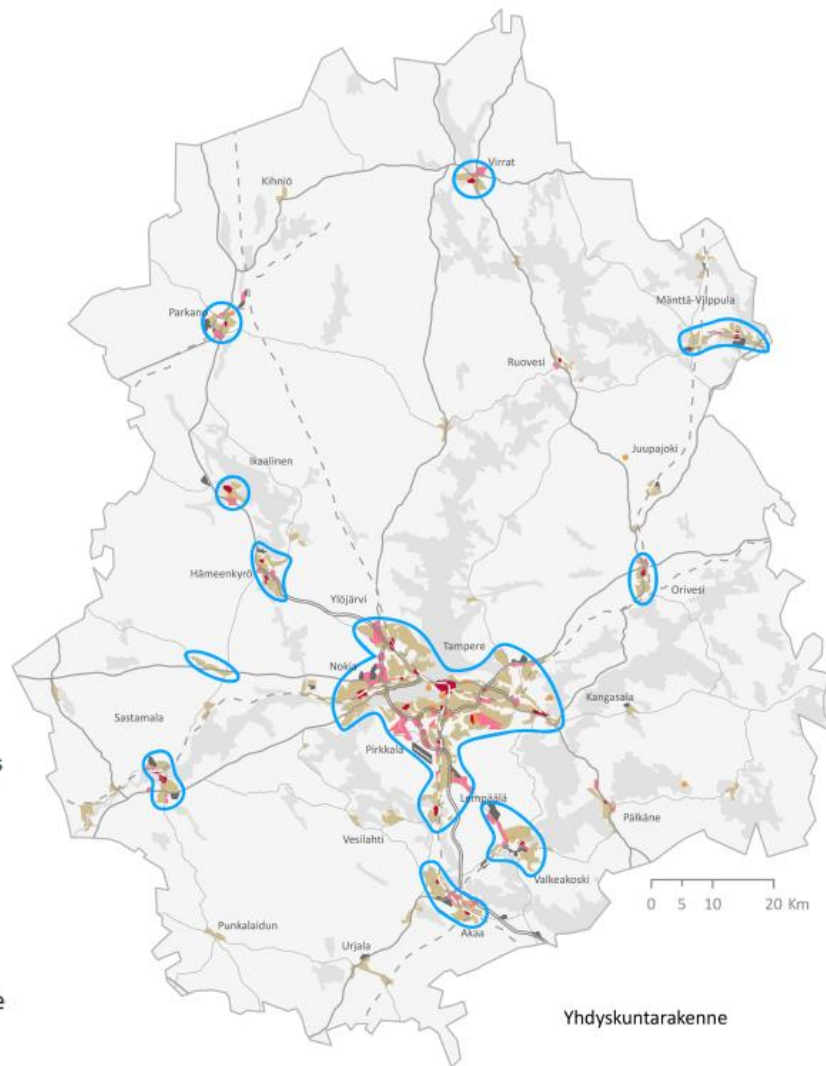
Yhdyskuntarakenne

- Tavoitteena monikeskuksinen, verkottuva ja hyviin liikenneyhteyksiin perustuva rakenne.
- Taajamien kehittäminen monipuolisina sekoittuneiden toimintojen alueina: asuminen, palvelut, työpaikat, kauppa
- Väestönkasvu on ohjattu oleviin taajamiin ja nykyrakenteeseen välittömästi kytkeytyville alueille.
- Maakuntakaavalla ohjataan vähittäiskaupan suuryksikköjen sijoittumista.

Keskustaajamat sekä Mouhijärvi-Häijään alue

Alueet, joita koskevat erikseen määrätty vähittäiskaupan alarajat

Liikenne

Tieverkko

Rataverkko ja asemat

Puuterminalit

Liikenteen merkinnät
varmistavat Pirkanmaan sisäisen
ja ulkoisen saavutettavuuden.
Toimiva liikenne tukee ihmisten
liikkumista ja elinkeinoelämän
kuljetuksia.

Joukkoliikenne

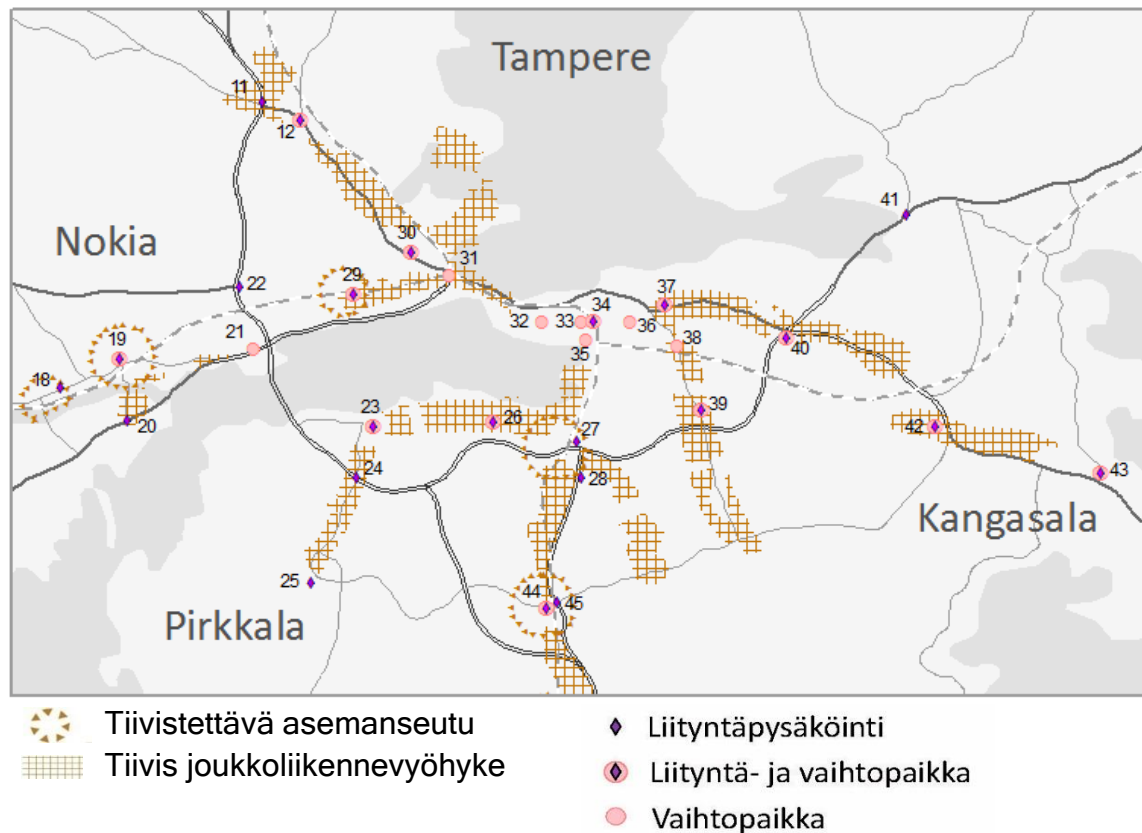
Vesiväylät ja satamat

Lentoliikenne

Liityntäpysäköinti ja tiiviit joukkoliikennevyöhykkeet

- Maakuntakaavassa on vahvistettu joukkoliikenteen saavutettavuutta ja luotu edellytykset sen kulkumuoto-osuuden kasvattamiseen päivittäisessä liikkumisessa koko työssäkäynäalueella.

Liikenne

Uusi teema:

- Liityntäpysäköinti ja vaihtopaikat esitetty, sisältyvät myös keskustojen ja asemien merkintöihin

Tieverkko:

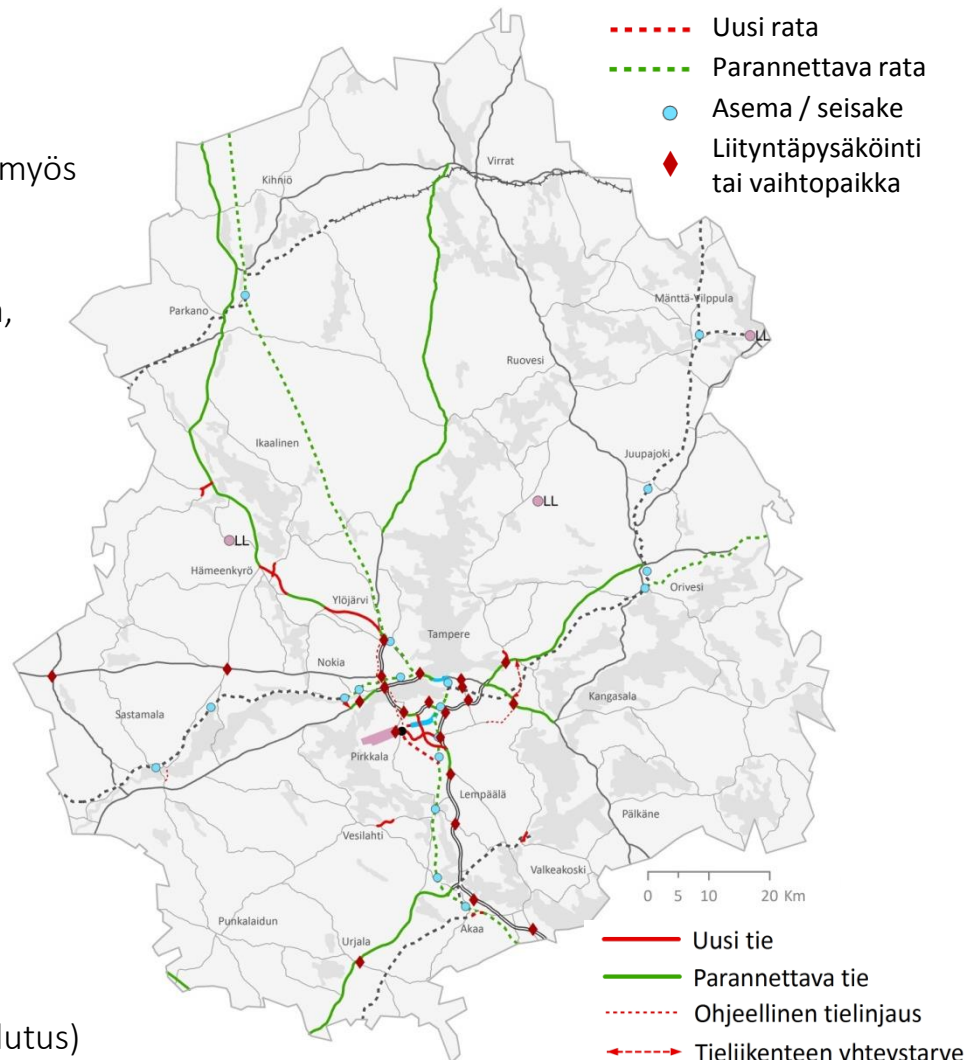
- Uudet ja parannettavat tiet: painotus päätieverkolla, kantatie 65 nostettu esiin Virroille asti

Rataverkko:

- Lisäraiteet:
 - 3. ja 4. raide Tampereelta etelään
 - 3. raide Tampere–Lielähti
 - 2. raide Lielähti–Nokia
 - 2. raide Lielahdesta pohjoiseen
 - 2. raide Orivedeltä itään
- Uudet asemat ja seisakkeet:
 - kaukoliikenteen asemat Rautaharkko ja Ylöjärvi
 - lähijunaliikenteellä Sääksjärvi, Kulju ja Harjuniitty sekä liikenneterminaali lentoaseman yhteydessä
- Pori–Parkano–Haapamäki-radnan ratareitti pitää väylän auki mahdollisuutena

Lentoliikenne:

- Varautuminen toiseen kiitotiehen toimintojen monipuolistuessa (kaupallinen / sotilasilmailu / koulutus)

Läntiset väylähankkeet

Läntinen ratayhteys:

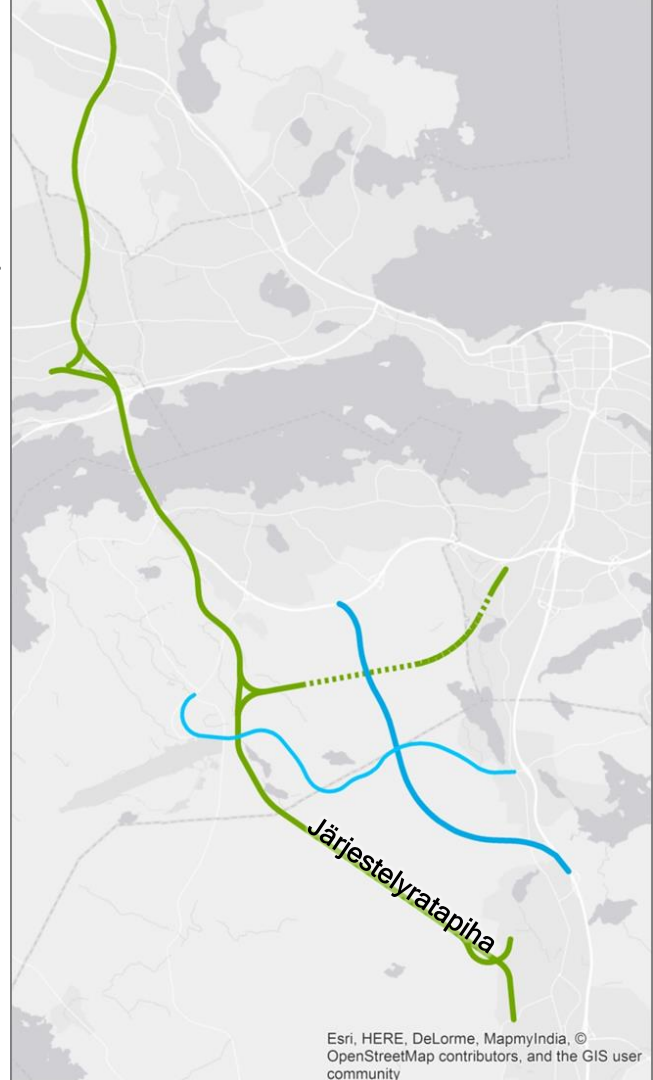
- Rata erkanee pääradasta Kuljun asemakylän eteläpuolella.
- Rata sijoittuu lentoaseman itäpuolelle mahdollisimman lähelle asemaa.
- Rata kulkee Pirkkalasta Ylöjärvelle valtatie 3 käytävässä ensi tien itäpuolella, josta se siirtyy Pitkänien eritasoliittymän eteläpuolella valtatie 3 länsipuolelle.
- Yhdysrata tunnelissa
- Paikka uudelle järjestelyratapihalle Lempäälässä
- Linjausehdotuksen kustannusarvio 613 M€
+ uusi järjestelyratapiha 850 M€

Valtatie 3 uusi yhteys Lempäälä–Pirkkala:

- Uuden yhteyden liittymiskohdista nykyiselle valtatielle tehty myös aluevaraussuunnitelma
- Kustannusarvio 110 M€

2-kehä Sääksjärvi-lentoasema:

- Eteläinen linjaus palvelee uutta maankäyttöä ja on Pulkajärven Natura-alueen kannalta vähemmän haitallinen.
- Kustannusarvio 30–40 M€

Lentoliikenne

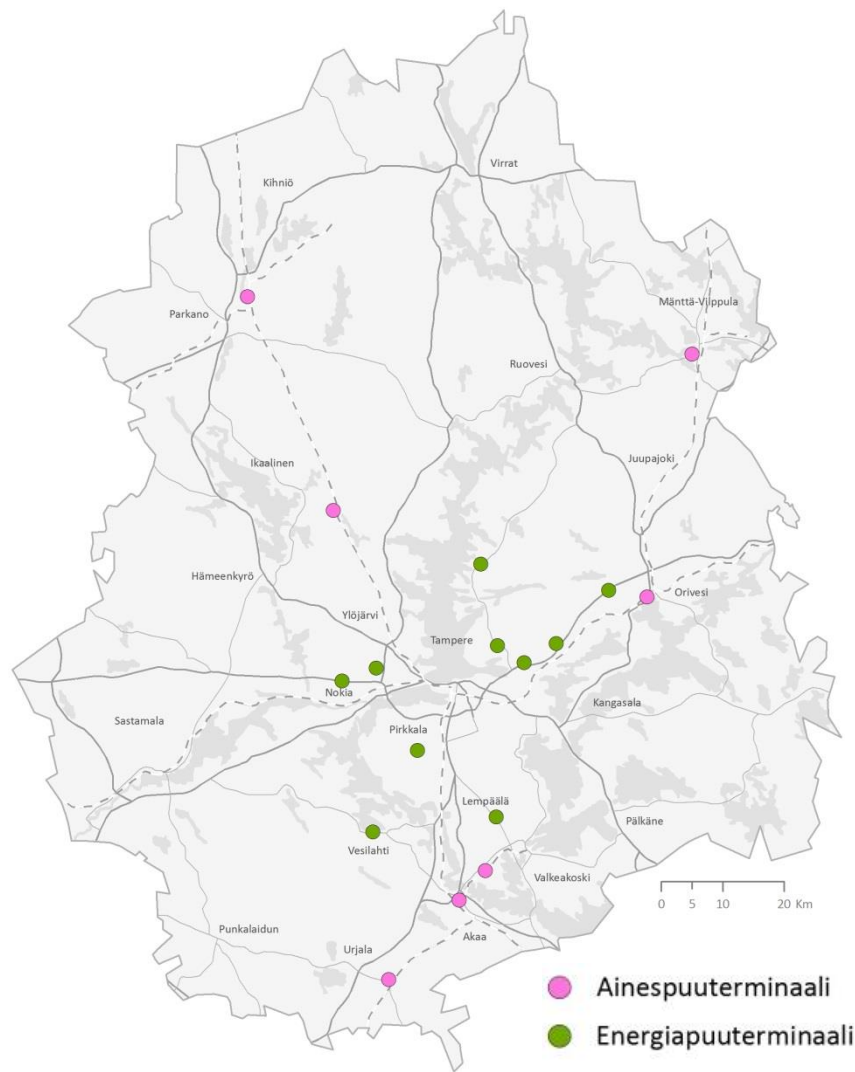
Tampere-Pirkkalan lentoasema ja melualue

- Tampere-Pirkkalan lentoaseman kautta arvioidaan vuonna 2040 matkustavan noin 5 miljoonaa matkustajaa nykyisen noin puolen miljoonan sijaan.
- Tampere-Pirkkalan lentoaseman aluevarauksessa varaudutaan toiseen samansuuntaiseen kiitotiehen sekä nykyisen kiitotien jatkamiseen.
- Uuteen mallinnukseen perustuva lentomelualue on suppeampi kuin edellisessä maakuntakaavassa.

Puuterminaalit

- Puutavaran ja bioenergiaraaka-aineiden kuormaukseen, käsittelyyn ja varastointiin soveltuvat alueet
- Vastaavat kasvavan bioenergian tuotannon tarpeisiin parantamalla huoltovarmuutta
- Turvaavat puutuoteteollisuuden raaka-ainehuollon edellytyksiä
- Ainespuutermiinaalit tukeutuvat sahateollisuuden ratakuljetuksiin, biotermiinaalit sijoittuvat kaupunkiseudulle ja sen ympäristöön

Kulttuuriympäristöt

Maisema-alueet

29 aluetta

174 aluetta

Kulttuurimaisemat

Arvoalueilla painottuvat
maiseman,
rakennusperinnön tai
muinaisjäännösten arvot.

Rakennetut ympäristöt

188 aluetta

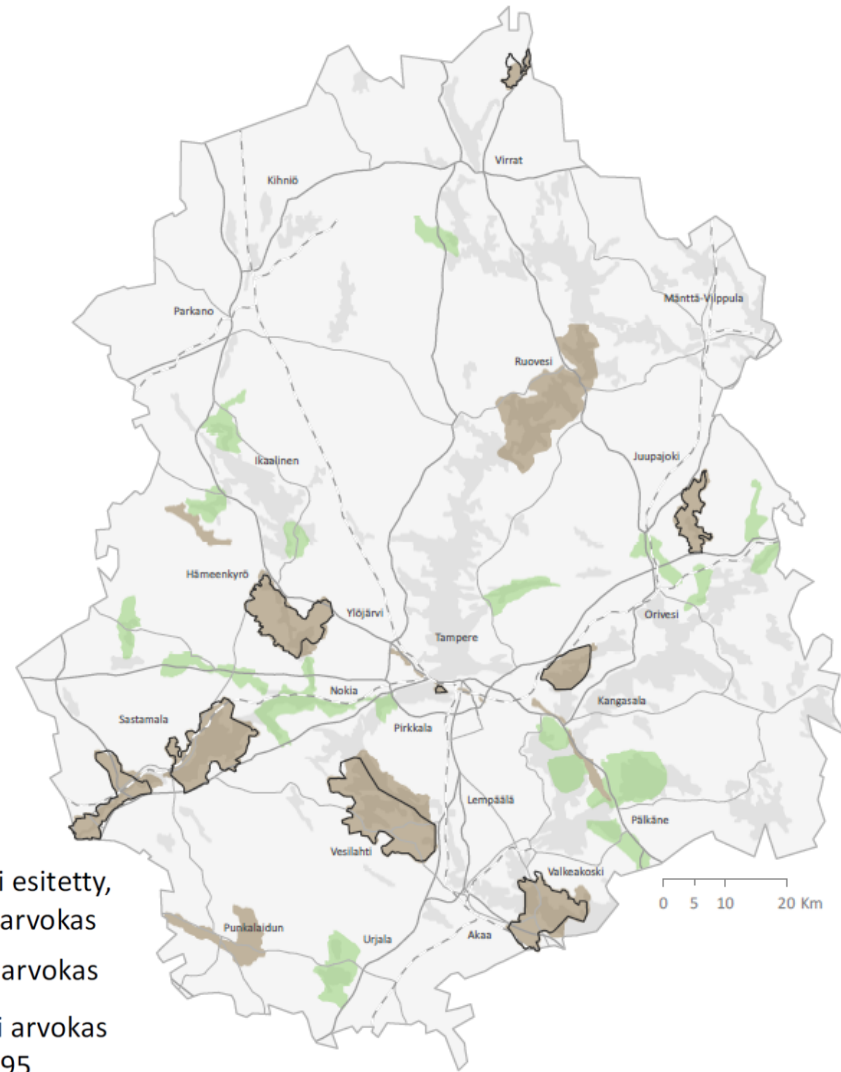
39 ydinaluetta

Arkeologinen perintö

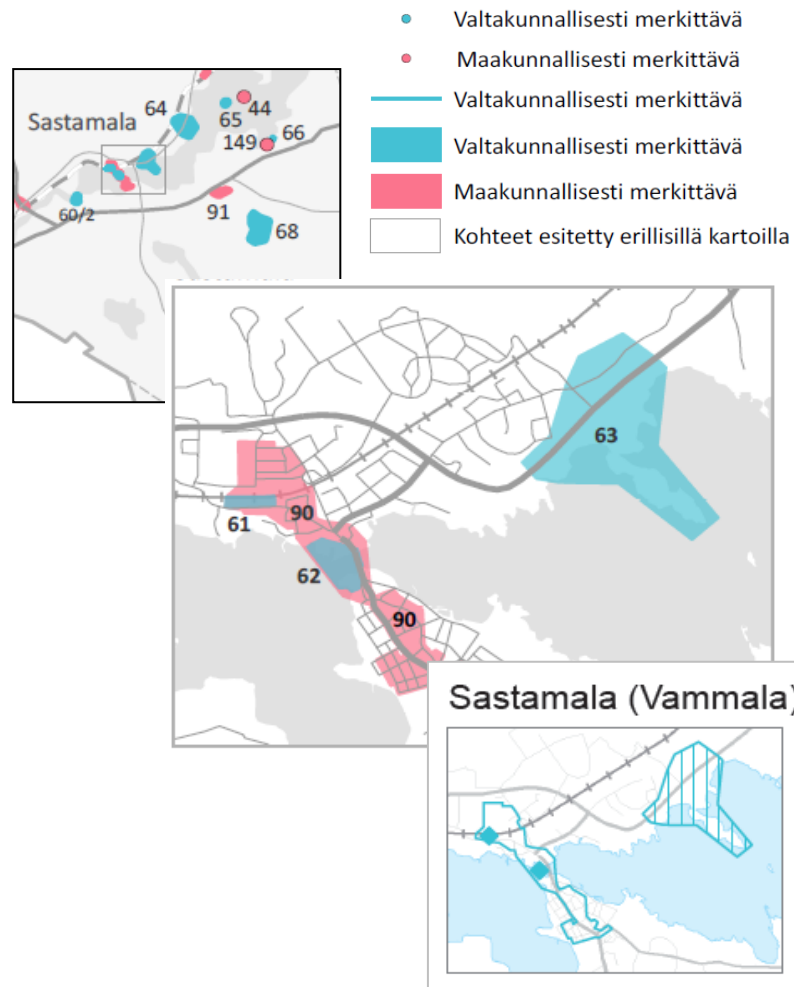
Uusia maisema-alueita

- Ehdotettu valtakunnallisesti merkittäväksi:
 - Pirkanmaan harjuketju
 - Ruoveden reitti
 - Punkalaitumen jokilaakso
- Maakunnallisesti merkittäviä:
 - Viljakkala-Harhala
 - Suodenniemi

Rakennetut ympäristöt

- Selvitetty nuorempia kohteita (1960-luku)
- Uusia teemoja mm.:
 - Lähiöt
 - Moderni arkkitehtuuri
 - Vapaa-ajan vietto, mm.
 - Huvilat
 - Siirtolapuutarhat
 - Urheilun rakentaminen
- Keskustojen kohteet esitetty erillisillä kartoilla

Arkeologinen perintö

- Pienemmät kohteet (1 554 kpl) esitetään vain liitekartoilla

● Muinaisjäännöskohde

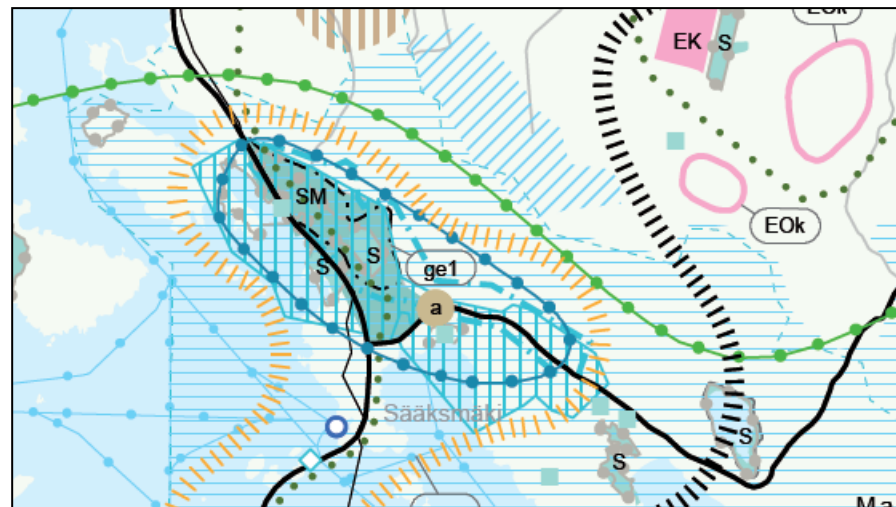
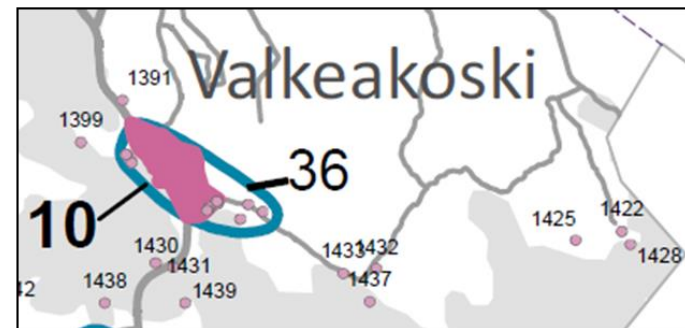
- Pääkartalla tihentymät:

- Ydinalueet 39 kpl

- Isot alueet 11 kpl

SM

- 1 Arkeologisen perinnön ydinalue
- 1 Muinaismuistoalue, väh. 9.6 ha

Luonnonsuojelu, monimuotoisuus ja ekologiset yhteydet

Luonnon
monimuotoisuuden
ydinalueet

Suojelualueet

Arvokkaat geologiset
muodostumat

Pirkanmaan sijainti
on keskeinen valtakunnan
ekologisessa verkossa.

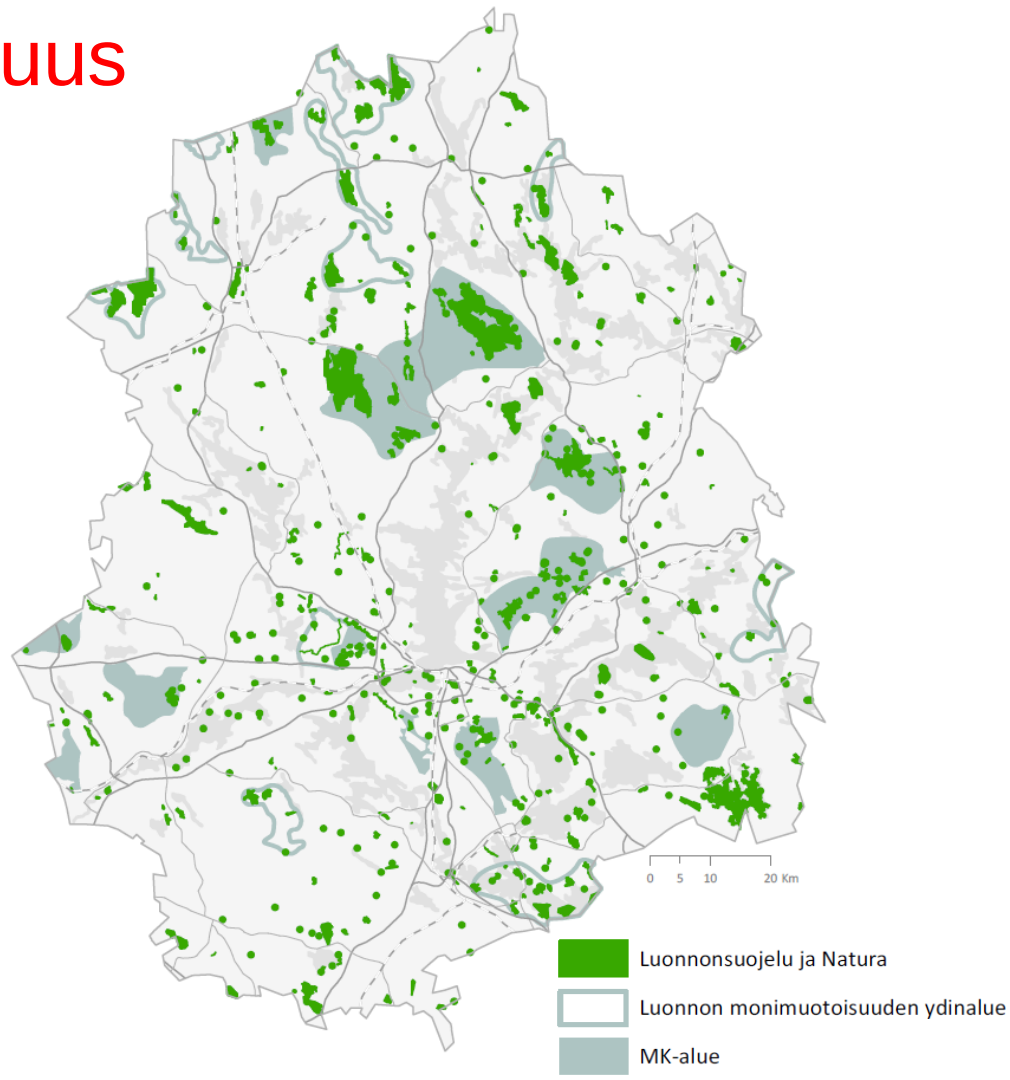
Natura 2000
-verkostoon
kuuluvat alueet

Maa- ja metsätalousvaltaiset
alueet, jotka ovat
ekosysteemipalvelujen kannalta
merkittäviä

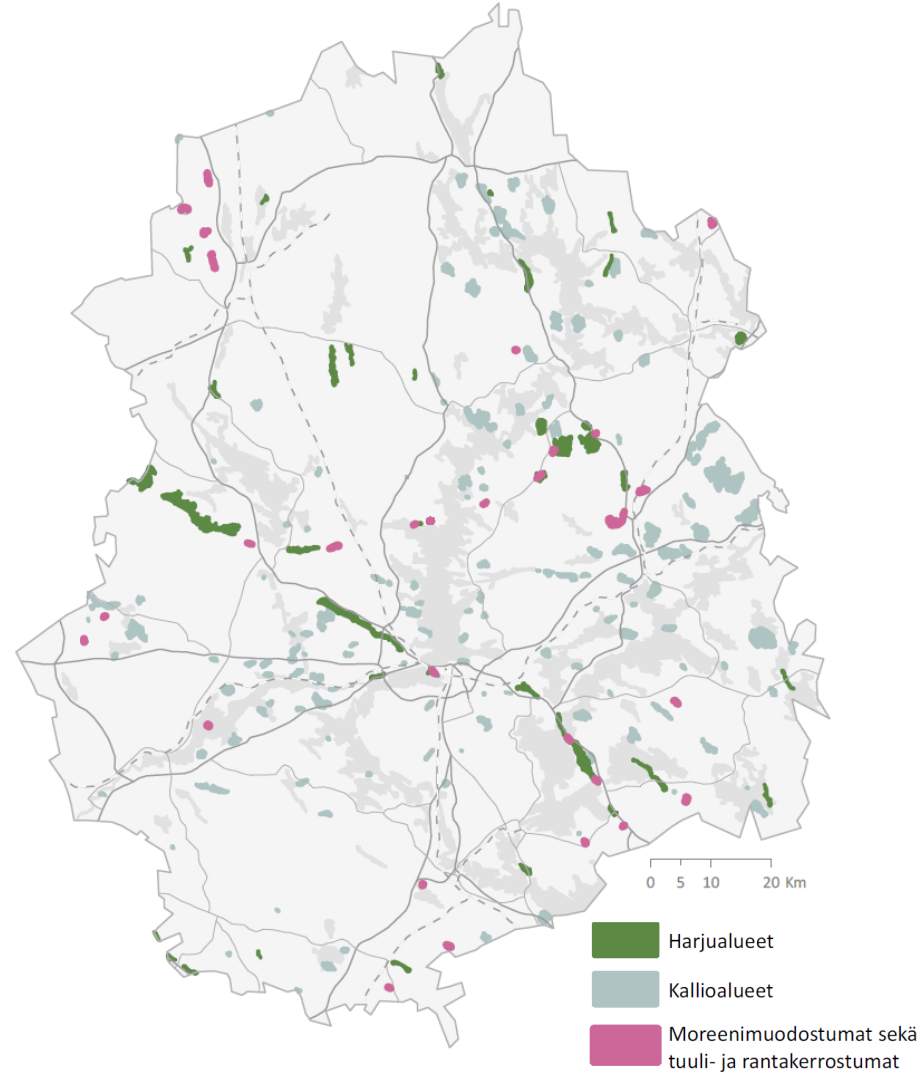
Luonnon monimuotoisuus ja suojelu

- 410 luonnonsuojelualuetta
- 120 Natura 2000 -verkostoon kuuluvaa aluetta
- 23 Natura-alueita turvaavaa erityismääräystä
- 11 maa- ja metsätalousvaltaista aluetta, jotka ovat ekosysteemipalvelujen kannalta merkittäviä
- 11 luonnon monimuotoisuuden ydinaluetta

Arvokkaat geologiset muodostumat

- Harjualueita 42 kpl
- Kallioalueita 154 kpl
- Moreenimuodostumia sekä tuuli- ja ranta-kerrostumia 29 kpl

Matkailu, retkeily, virkistys ja urheilu

Virkistys- ja retkeilyalueet,
viheryhteudet

Ulkoilu- ja melontareitit

Palveluita vapaa-aikaan
ja matkailuun

Urheilupalvelut

Matkailualueet

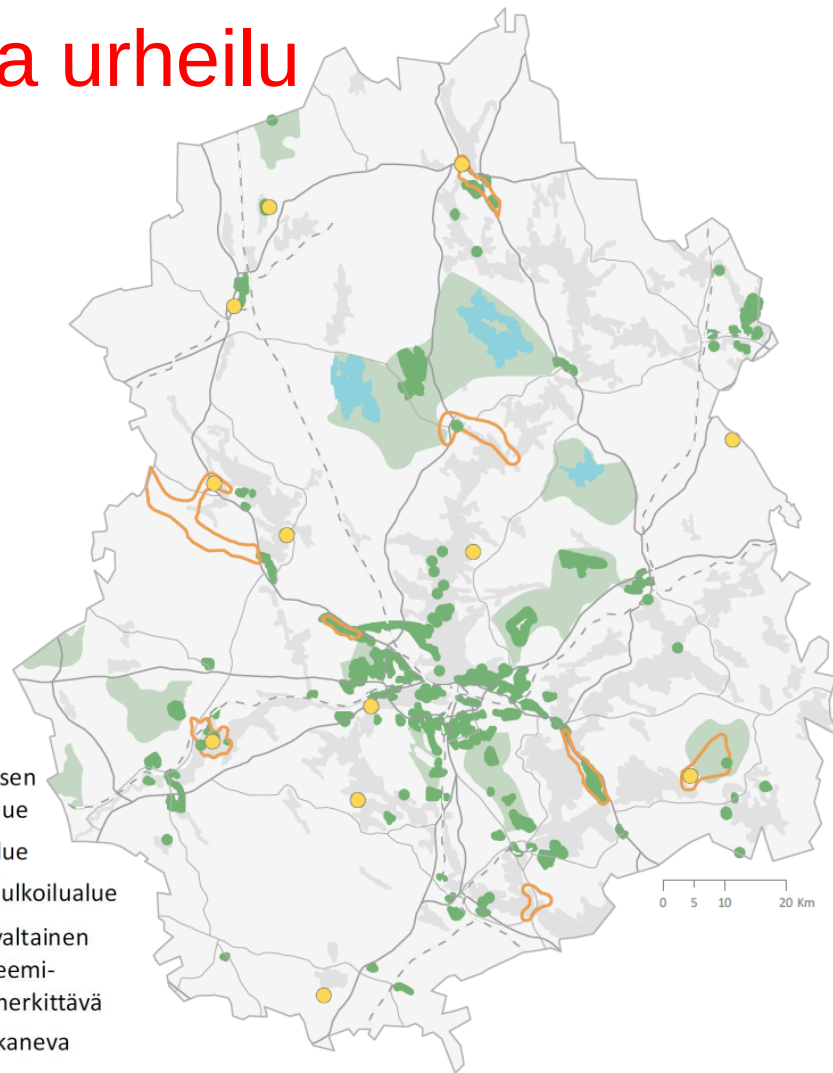
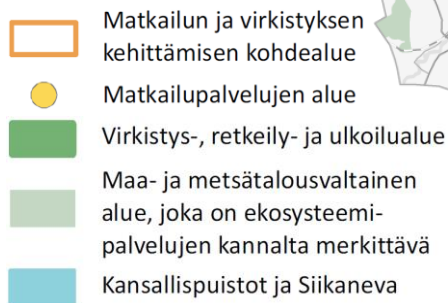

Ampuma- ja
moottoriradat

Matkailu, retkeily, virkistys ja urheilu

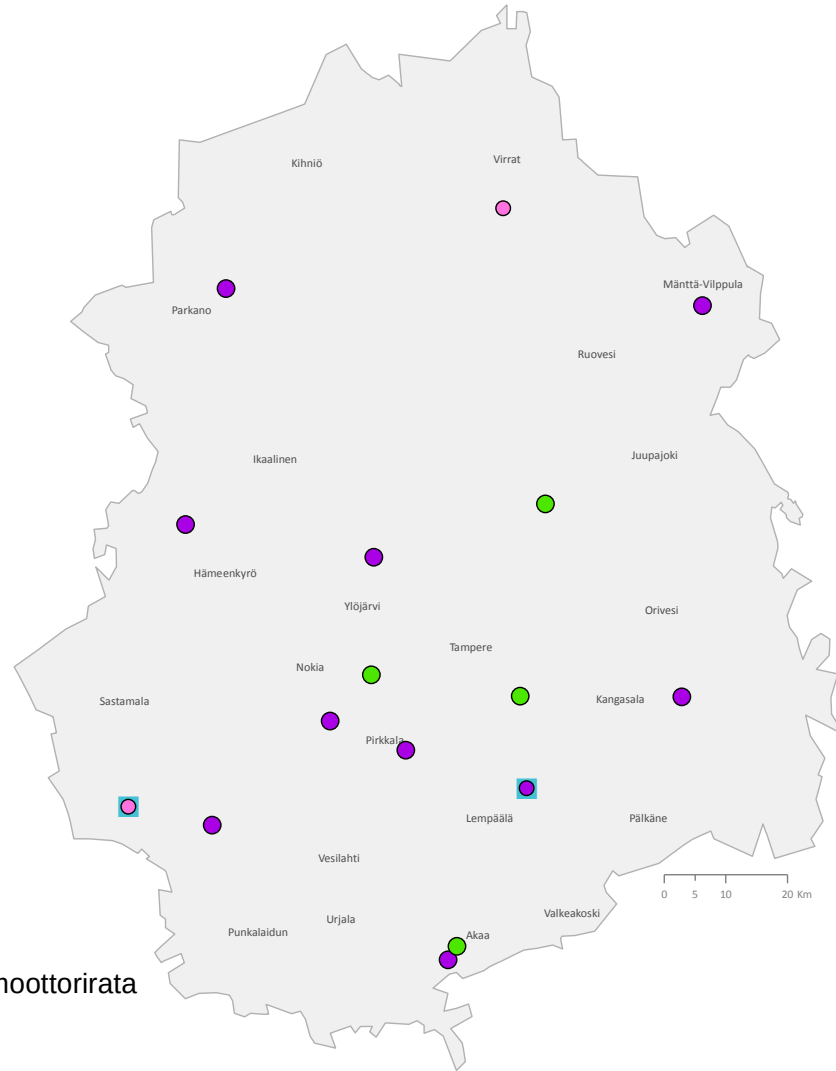
Maakuntakaavassa osoitetaan

- 8 matkailun ja virkistystyksen kehittämisen kohdealuetta
- retkeilyalueet taajamien ulkopuolella
- hyvin saavutettavat taajamiin liittyvät virkistysalueet
- taajamien viheryhteydet
- 26 jokimelontareittiä
- ulkoilureittien verkosto sekä
- 9 golfkenttää tai muuta urheilupalvelujen aluetta.

Ampuma- ja moottoriradat

- 16 ampuma- ja/tai moottoriratojen aluetta, joihin sisältyy
 - 12 olemassa olevaa ampumarataa
 - 10 olemassa olevaa moottorirataa
 - uusi ampumarata-alueen varaus Kangasalan Kuohenmaalla sekä
 - uusi ampuma- ja moottorirata-alueen varaus Sastamalan Ajoksenkankaalla.

Energia ja luonnonvarat

Tuulivoima

Kiviaineshuolto

Pohjavedet

Pirkanmaan
luonnonvaroissa on vielä
hyödyntämätöntä potentiaalia.

Turvetuotanto

Kaivostoiminta

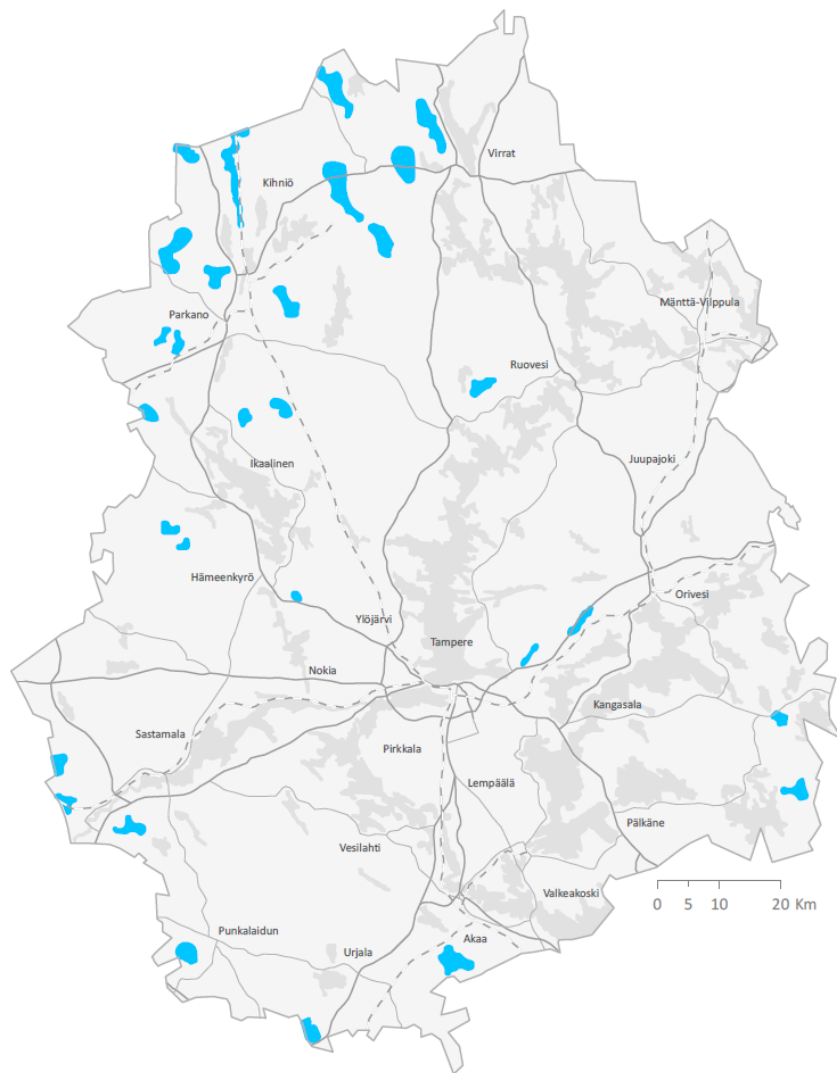

Vesistöt

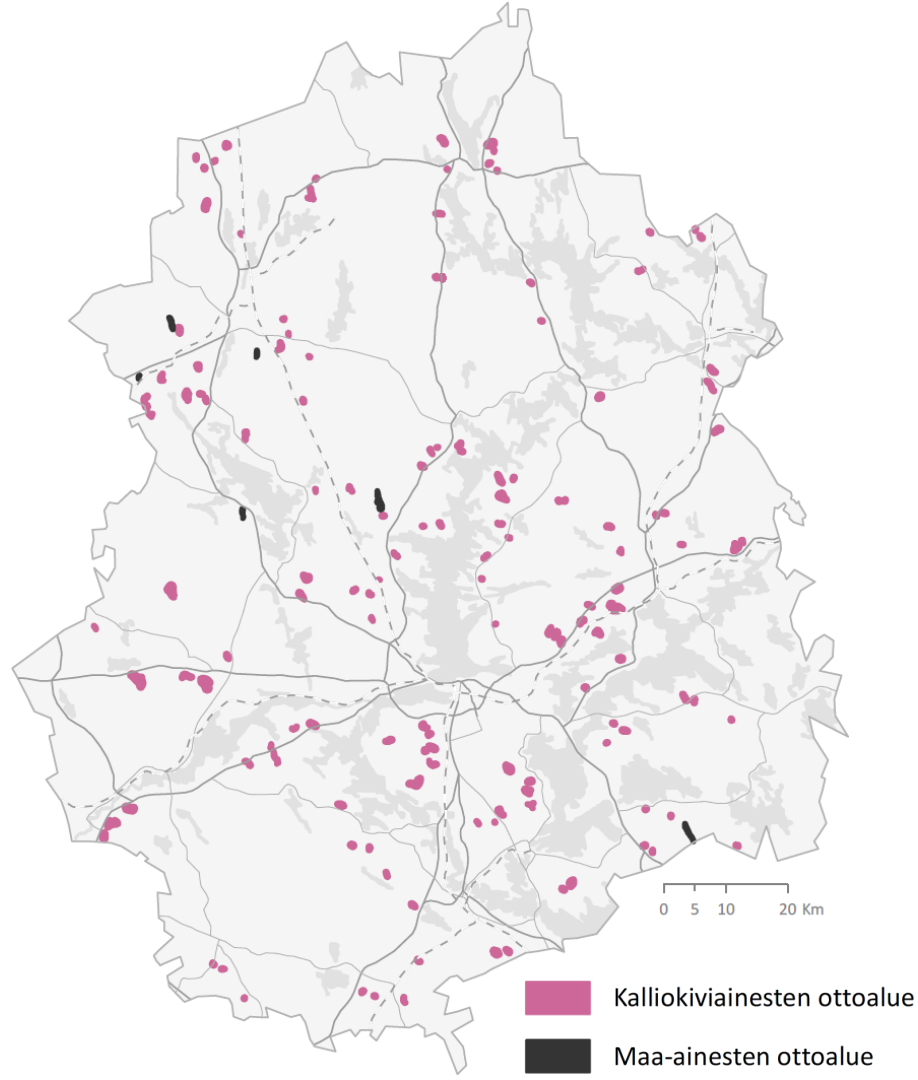
Tuulivoima

- Maakuntakaavassa osoitetaan 29 maakunnallisesti tai seudullisesti merkittävää tuulivoima-aluetta, joille voi sijoittaa
 - taajamatoimintojen alueiden läheisyydessä 5 tai useampia tuulivoimaloita
 - muualla 10 tai useampia tuulivoimaloita.
- Yhteensä noin 1 000 MW eli n. 300 laitosta.
- Vastaa Pirkanmaan ilmasto- ja energiastrategian tavoitteisiin.
- Pienemmät tuulivoimahankkeet ovat mahdollisia muuallakin kuin maakuntakaavassa osoitetuilla alueilla.

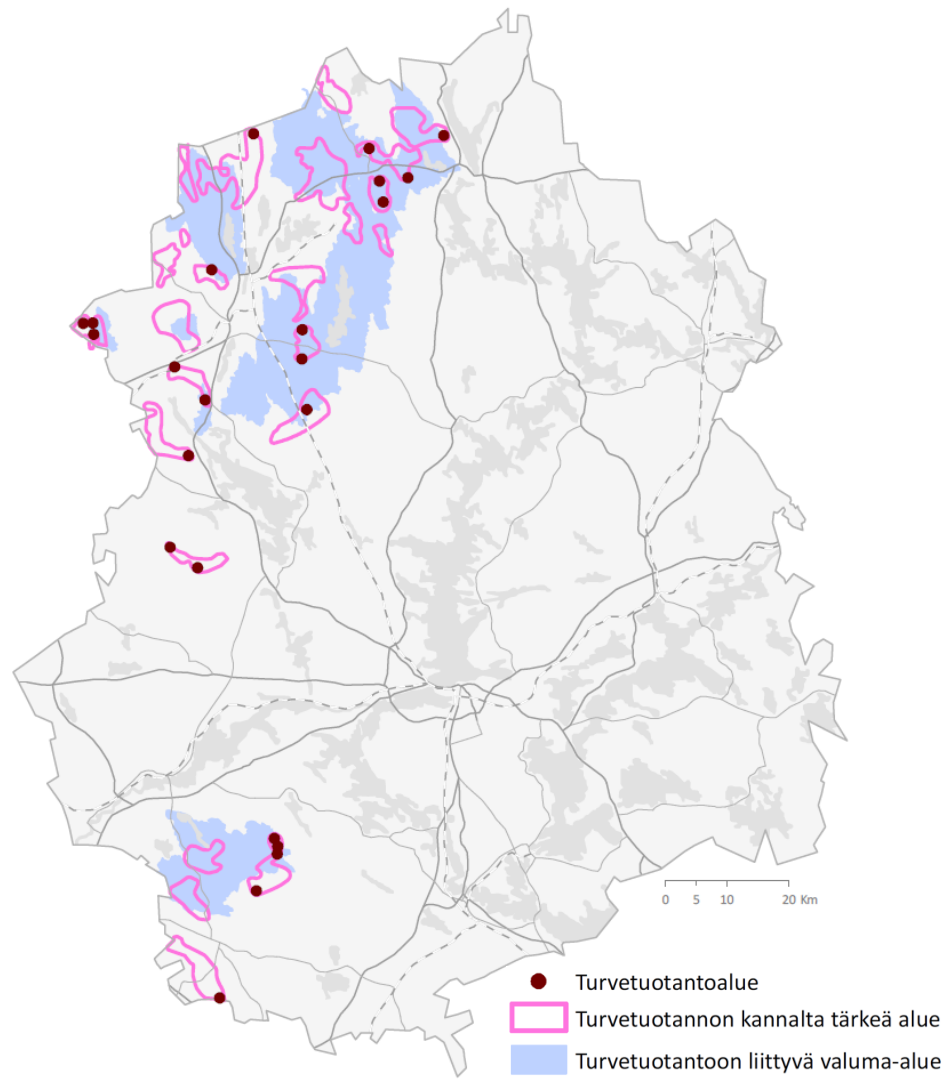
Kiviaineshuolto

- 145 kiviaineshuollon kannalta tärkeää aluetta
- 139 kallioaluetta, joilla yhteensä yli 4-kertainen määrä kiviainesta tarpeeseen nähden
- 6 sora-/ hiekkamuodostumaa, joissa otettavan aineksen määrä yli 500 000 k-m³
- Toimintaa ohjataan kuljetusten ja ympäristövaikutusten kannalta soveltuville alueille

Turvetuotanto

- 24 turvetuotannon kannalta tärkeää aluetta
- 23 turpeenottoaluetta
 - sisältävät 120 GTK:n tutkimaa turvealuetta
 - tuotantoalaa hieman alle 3 000 ha
 - vastaavat Pirkanmaan ilmasto- ja energiasstrategian 2040 tavoitteisiin
 - Tuotanto ohjataan pois suoluonnon ja vesistöjen kannalta herkimmiltä alueilta.

Tekninen huolto

Energiansiirtoverkot

Jätehuolto

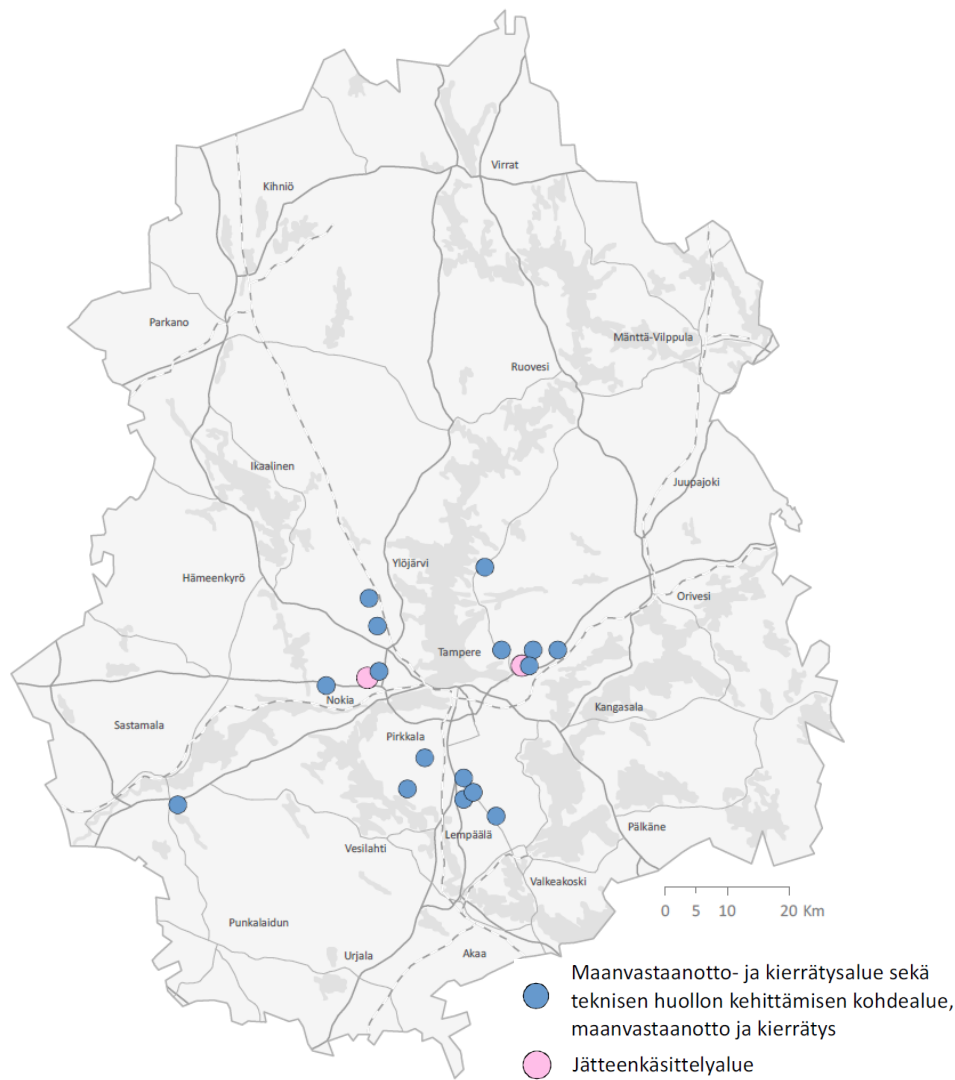
Vesihuolto

Yhdyskuntateknisten verkostojen ja järjestelmien toimivuus on keskeinen tekijä yhteiskunnan kehittämisessä.

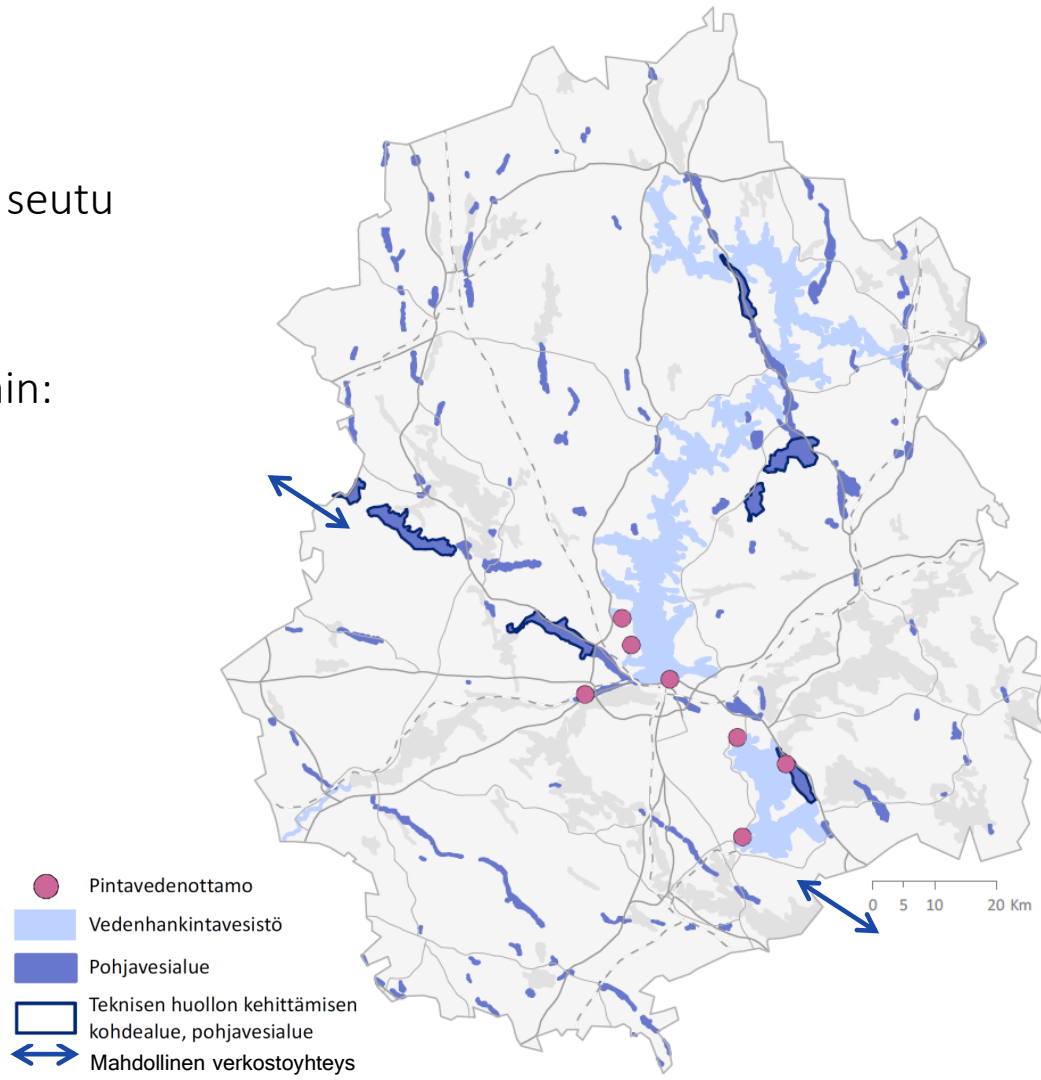
Jätehuolto

- Mahdollistetaan Koukkujärven ja Tarastenjärven jätteenkäsittelykeskusten ja niitä ympäröivien alueiden kehittäminen kiertotalouden keskittymiksi.
- Varataan 16 aluetta maanvastaanotto- ja kierrätystoimintaan Tampereen kaupunkiseudun ympäristöön.

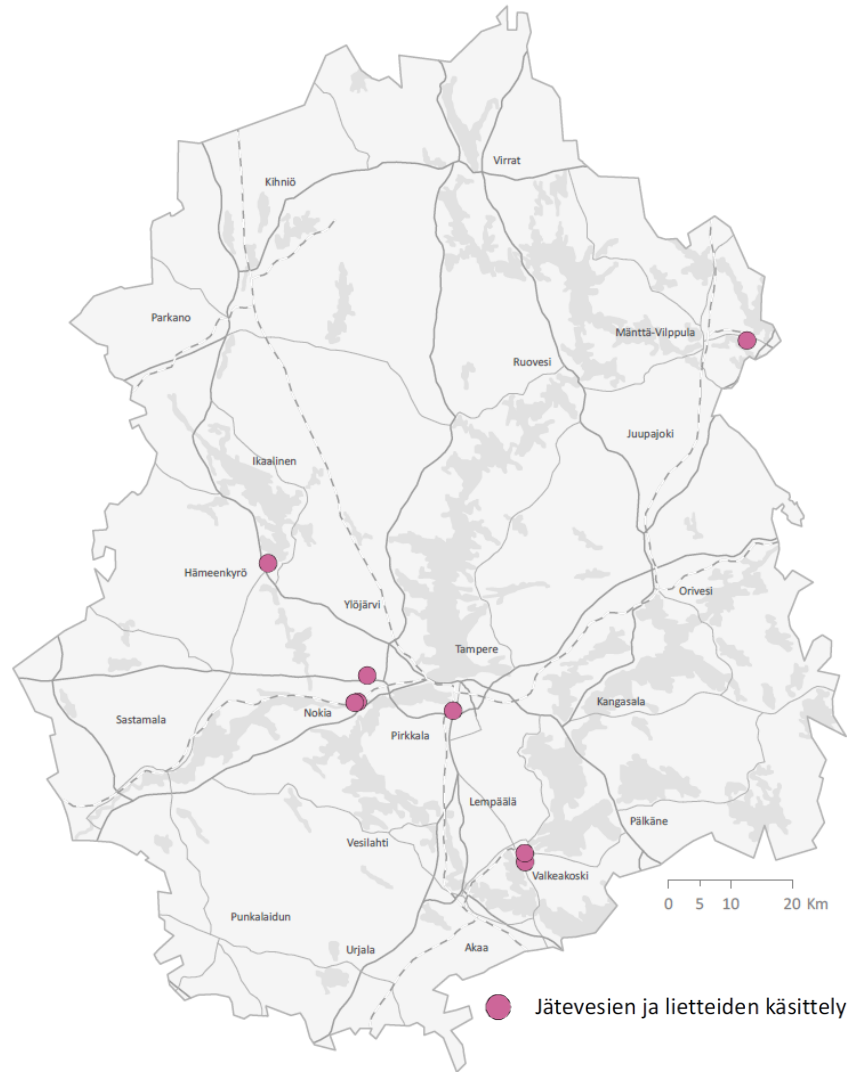
Vedenhankinta

- Kehittämisen keskiössä Tampereen seutu sekä Etelä-Pirkanmaa.
- Varaudutaan vedenhankinnan vaihtoehtoihin kehittämisratkaisuihin:
 - Pintavesi:
 - Yleismääräys vedenhankintavesistöistä
 - Osoitetaan pintavedenottamot (7 kpl)
 - Pohjavesi/ tekopohjavesi:
 - Osoitetaan pohjavesialueet
 - Osoitetaan kehittämisperiaatemerkinnällä 6 pohjavesialuekokonaisuutta, joilla varaudutaan seudulliseen vedenhankintaan
 - Osoitetaan varautumistarpeet verkostoyhteyksille maakunnan rajojen ulkopuolelle

Jätevesien käsittely

- Varaudutaan jätevesien käsittelyn keskittämiseen Tampereen seudulla ja Ruovedellä.
- Uudet puhdistamot:
 - Tampereen seudun keskuspuhdistamo (Sulkavuori, Tampere)
 - Nokian puhdistamo (Koukkujärvi, Nokia)
- Lisäksi osoitetaan olemassa olevat yli 20 000 asukasvastineluvun puhdistamot.

PIRKANMAA